MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE DOGMATICĂ ORTODOXĂ ȘI FUNDAMENTALĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea ,,Valahia" din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Licență. Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Dogmatică Ortodoxă și Fundamentală			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Lect. univ. dr. Traian-Alexandru Miu			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. Dr. Cosmin Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	18
Tutoriat	3
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	58
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoştinţe privind istoria dogmelor, a filosofiei, a Noului şi Vechiului Testament şi a istoriei bisericeşti
4.2 de competenţe	Sintetizarea, sistematizarea, analiza şi actualizarea doctrinei ortodoxe

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector

5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă, acces la videoproiector

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoaşterea doctrinei Bisericii Ortodoxe pentru aplicarea ei în spirit irenic în viaţă
7.2 Obiectivele specifice	Cunoaşterea lui Dumnezeu, cunoaşterea cosmologiei, antropologiei, hristologiei, pnevmatologiei, eshatologiei.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Termeni şi noţiuni, împărţirea, metoda şi scopul teologiei dogmatice	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Istoria teologiei dogmatice	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Teologia dogmatică în context interdisciplinar	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Caracterul paradoxal al teologiei dogmatice	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Revelaţia dumnezeiască, modul natural şi supranatural	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Caracterul progresiv al Revelaţie dumnezeieşti	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Raportul dintre Sf. Scriptură și Sf. Tradiţie	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Biserica, organ de păstrare şi fructificare a Revelaţiei	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Revelaţia în contextul religios contempran	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Cunoaşterea lui Dumnezeu, moduri ale cunoaşterii lui Dumnezeu	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Dinamismul cunoaşterii lui Dumnezeu	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Caracteristicile cunoașterii lui Dumnezeu	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Problematica modernă a cunoaşterii lui Dumnezeu	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Gnoseologia ortodoxă, cunoaşterea antinomică	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2

Bibliografie:

- Pr. Prof. Dr. Ștefan Buchiu (Coord.), *Teologia Dogmatică Ortodoxă,* vol. I, Ed. Basilica, București, 2017;
- Paul Evdochimov, Ortodoxia, Bucureşti, 1998
- Pr. Bria, Ioan, *Tratat de Teologie dogmatică şi ecumenică*, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999.

- Pr. Prof. D. Popescu, *Introducere în Teologie Dogmatică*, Ed. Scripta, Bucureşti, 1998
- V. Lossky, Chip şi asemănare şi Teologia mistică a Bisericii de Răsărit
- xxx, Metode de cercetare în Teologia Dogmatică, Ed. Sigma, Bucureşti, 2009
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrato*r, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2005.
- Adrian Lemeni, *Aspecte apologetice contemporane*, Ed. ASAB, Bucureşti, 2010.
- Adrian Lemeni, Pr. Răzvan Ionescu, *Teologie ortodoxă şi ştiinţă*, EIMBOR, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
- Adrian Lemeni, *Sensul eshatologic al creaţiei*, Ed. ASAB, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
- Adrian Lemeni-coordonator, Diac. Sorin Mihalache, Pr. Răzvan Ionescu, Pr. Cristinel Ioja, *Apologetica ortodoxă*, vol. II, Ed. Basilica, București, 2014
- Adrian Lemeni-coordonator, Pr. Răzvan Ionescu, Diac. Sorin Mihalache, Cristinel Ioja *Apologetica ortodoxă*, vol. I, Ed. Basilica, 2013
- Alexandre Schmemann, *Euharistia Taina Împărăţiei*, Editura Anastasia, 1984.
- Arhimandritul Iustin Popovici, *Omul şi Dumnezeul om*, Editura Deisis, Sibiu, 1997.
- Basarab Nicolescu şi Magda Stavinschi, Colecţia *Ştiinţă şi Religie, Perspective româneşti asupra ştiinţei şi Teologiei*, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Colecţia *Părinţi şi Scriitori Bisericeşti*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune, Bucureşti
- Coordonator Adrian Lemeni, *Repere patristice în dialogul dintre teologie şi ştiinţă*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2009
- Dominique Beaufils, Pr. Boris Bobrinskoy, John Breck, Olivier Clement, Claude Hiffler, Ioan Cryssavgis, Mitropolitul Meletios, Ignace Peckstadt, Jean Roberty, Bertrand Vergely, *Bioetica şi taina persoanei. Perspective ortodoxe*, Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Episcop Vicar Calinic Botoşăneanul, *Logica Trinităţii*, Editura GEDO, Cluj-Napoca, 2005.
- I. G. Savin, *Apologetica*, vol. I, II, Ed. Anastasia, Bucureşti.
- Ian Barbour, *Când ştiinţa întâlneşte religia*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Ilarion Felea, *Religia culturii*, Ed. Episcopiei Ortodoxe, Arad, 1994.
- Jean Borella, *Criza simbolismului religios*, Ed. Institutului European, Iaşi, 1995.
- John Haught, *Ştiinţă şi religie. De la conflict la dialog.*, Ed. Eonul dogmatic, Bucureşti, 2002.
- John Maeyendorff, *Teologia Bizantină*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1996
- Lect. Univ Dr. Cristinel Ioja, *Dogmatica şi dogmatişti. Prolegomena privind aprofundarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe Române în a doua jumatate a secolului al XX-lea si începutul secolului al XXI-lea*, Editura Marineasa, Timisoara, 2008.
- Magda Stavinschi, *Perspective româneşti asupra ştiinţei şi teologiei*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Nikos Matsoukas, *Teologie Dogmatică şi Simbolică*, 3 vol., Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Norman Geisler, *Apologetică creştină*, Bucureşti, 1992.
- Panayotis Nellas, *Omul – animal îndumnezeit*, Editura DEISIS, Sibiu, 1999.
- Petre Ţuţea, *Omul - tratat de antropologie creşitină*, Editura Timpul, Iaşi, 2008.
- Petru Rezuş, *Curs de teologie fundamentală*, Caransebeş, 1942.
- Pr. Prof. Chiţescu, Pr. Prof. Todoran, Pr. Prof. Zăgrean, *Teologia Dogmatică şi Simbolică*, Bucureşti, 1955-1958, 2 Vol.
- Pr. Prof. dr. Boris Bobrinskoy, *Taina Bisericii*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, *Teologie şi cultură*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997
- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă,* Vol. I-III, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
- Pr. Răzvan Ionescu, Adrian Lemeni, *Dicţionar de teologie ortodoxă şi ştiinţă*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2009.
- Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, Editura Institutul Biblic (IBMBOR)
- Yannaras, Christos, *Persoana si Eros*, Editura Anastasia, Bucuresti, 2000

.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Despre (re)descoperirea Apologeticii ortodoxe prin asumarea perspectivei eclesiale	- conversația - învățarea prin rezolvarea de probleme („problem-based learning”) - studiul de caz - problematizarea	2
Definirea Teologiei Fundamentale (Apologeticii) și precizarea competențelor sale specifice în contextul învățământului teologic universitar		2
Experienţa eclesială a Adevărului-criteriu fundamental al Apologeticii ortodoxe		2
Începuturile apologiei creştine. Apologia Mântuitorului Iisus Hristos, modelul apologiei creştine. Apologia Sfântului Apostol Pavel în context multicultural și multireligios		2
Mărturisire şi martiraj. Conştiinţa mărturisitoare întrupată în martirii primelor veacuri		2
Apologeții de limbă greacă și latină		2
Repere patristice privind relația dintre raţiune și credinţă		2

Bibliografie:

- Adrian Lemeni-coordonator, Pr. Răzvan Ionescu, Diac. Sorin Mihalache, Cristinel Ioja *Apologetica ortodoxă*, vol. I, Ed. Basilica, 2013
- Petru Rezuş, *Curs de teologie fundamentală*, Caransebeş, 1942.
- I. G. Savin, *Apologetica*, vol. I, II, Ed. Anastasia, Bucureşti.
- Norman Geisler, *Apologetică creştină*, Bucureşti, 1992.
- Jean Borella, *Criza simbolismului religios*, Ed. Institutului European, Iaşi, 1995.
- Adrian Lemeni-coordonator, *Repere patristice în dialogul dintre teologie şi ştiinţă*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2009
- Adrian Lemeni, *Aspecte apologetice contemporane*, Ed. ASAB, Bucureşti, 2010.
- Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, *Apologetica raţional-duhovnicească a Ortodoxiei*, Ed. Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2009.
- Jean Danielou, *Biserica primară*, Ed. Herald, Bucureşti, 2008.
- *Scrierile Părinţilor Apostolici*, EIMBOR, Bucureşti, 1995.
- *Apologeţii de limbă greacă*, PSB, vol. 2
- Paul Evdochimov, Ortodoxia, Bucureşti, 1998
- Pr. Bria, Ioan, *Tratat de Teologie dogmatică şi ecumenică*, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999.
- Pr. Prof. D. Popescu, *Introducere în Teologie Dogmatică*, Ed. Scripta, Bucureşti, 1998
- V. Lossky, Chip şi asemănare şi Teologia mistică a Bisericii de Răsărit
- xxx, Metode de cercetare în Teologia Dogmatică, Ed. Sigma, Bucureşti, 2009
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrat*or, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2005.
- Adrian Lemeni, *Aspecte apologetice contemporane*, Ed. ASAB, Bucureşti, 2010.
- Adrian Lemeni, Pr. Răzvan Ionescu, *Teologie ortodoxă şi ştiinţă*, EIMBOR, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
- Adrian Lemeni, *Sensul eshatologic al creaţiei*, Ed. ASAB, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
- Adrian Lemeni-coordonator, Diac. Sorin Mihalache, Pr. Răzvan Ionescu, Pr. Cristinel Ioja, *Apologetica ortodoxă*, vol. II, Ed. Basilica, Bucureşti, 2014
- Adrian Lemeni-coordonator, Pr. Răzvan Ionescu, Diac. Sorin Mihalache, Cristinel Ioja *Apologetica ortodoxă*, vol. I, Ed. Basilica, 2013
- Alexandre Schmemann, *Euharistia Taina Împărăţiei*, Editura Anastasia, 1984.
- Arhimandritul Iustin Popovici, *Omul şi Dumnezeul om*, Editura Deisis, Sibiu, 1997.
- Basarab Nicolescu şi Magda Stavinschi, Colecţia *Ştiinţă şi Religie, Perspective româneşti asupra ştiinţei şi Teologiei*, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Colecţia *Părinţi şi Scriitori Bisericeşti*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune, Bucureşti
- Coordonator Adrian Lemeni, *Repere patristice în dialogul dintre teologie şi ştiinţă*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2009
- Dominique Beaufils, Pr. Boris Bobrinskoy, John Breck, Olivier Clement, Claude Hiffler, Ioan Cryssavgis, Mitropolitul Meletios, Ignace Peckstadt, Jean Roberty, Bertrand Vergely, *Bioetica şi taina persoanei. Perspective ortodoxe*, Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Episcop Vicar Calinic Botoşăneanul, *Logica Trinităţii*, Editura GEDO, Cluj-Napoca, 2005.
- I. G. Savin, *Apologetica*, vol. I, II, Ed. Anastasia, Bucureşti.
- Ian Barbour, *Când ştiinţa întâlneşte religia*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Ilarion Felea, *Religia culturii*, Ed. Episcopiei Ortodoxe, Arad, 1994.
- Jean Borella, *Criza simbolismului religios*, Ed. Institutului European, Iaşi, 1995.
- John Haught, *Ştiinţă şi religie. De la conflict la dialog.*, Ed. Eonul dogmatic, Bucureşti, 2002.
- John Maeyendorff, *Teologia Bizantină*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1996
- Lect. Univ Dr. Cristinel Ioja, *Dogmatica şi dogmatişti. Prolegomena privind aprofundarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe Române în a doua jumatate a secolului al XX-lea si începutul secolului al XXI-lea*, Editura Marineasa, Timisoara, 2008.
- Magda Stavinschi, *Perspective româneşti asupra ştiinţei şi teologiei*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Nikos Matsoukas, *Teologie Dogmatică şi Simbolică*, 3 vol., Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Norman Geisler, *Apologetică creştină*, Bucureşti, 1992.
- Panayotis Nellas, *Omul – animal îndumnezeit*, Editura DEISIS, Sibiu, 1999.
- Petre Ţuţea, *Omul - tratat de antropologie creşitină*, Editura Timpul, Iaşi, 2008.
- Petru Rezuş, *Curs de teologie fundamentală*, Caransebeş, 1942.
- Pr. Prof. Chiţescu, Pr. Prof. Todoran, Pr. Prof. Zăgrean, *Teologia Dogmatică şi Simbolică*, Bucureşti, 1955-1958, 2 Vol.
- Pr. Prof. dr. Boris Bobrinskoy, *Taina Bisericii*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, *Teologie şi cultură*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997
- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă,* Vol. I-III, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
- Pr. Răzvan Ionescu, Adrian Lemeni, *Dicţionar de teologie ortodoxă şi ştiinţă*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2009.
- Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, Editura Institutul Biblic (IBMBOR)
- Yannaras, Christos, *Persoana si Eros*, Editura Anastasia, Bucuresti, 2000
- Petru Rezuş, *Curs de teologie fundamentală*, Caransebeş, 1942.
- Pr. Prof. Chiţescu, Pr. Prof. Todoran, Pr. Prof. Zăgrean, *Teologia Dogmatică şi Simbolică*, Bucureşti, 1955-1958, 2 Vol.
- Pr. Prof. dr. Boris Bobrinskoy, *Taina Bisericii*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, *Teologie şi cultură*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997
- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă,* Vol. I-III, Ed. Institutului Biblic şi de

Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
- Pr. Răzvan Ionescu, Adrian Lemeni, *Dicţionar de teologie ortodoxă şi ştiinţă*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2009.
- Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, Editura Institutul Biblic (IBMBOR)
- Yannaras, Christos, *Persoana si Eros*, Editura Anastasia, Bucuresti, 2000

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Ca viitor preot, studentul trebuie să cunoască bine doctrina Bisericii pe care o slujeşte, să ajute pe credincioşi pe calea mântuirii spre a evita rătăcirile doctrinare şi totodată să poată întreţine un dialog pertinent cu ştiinţele, cu societatea şi cu celelalte confesiuni creştine, într-un spirit irenic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Lect. univ. dr. Traian-Alexandru Miu

Titularul de aplicații
Asist. Univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE MORALĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				TEOLOGIE MORALĂ			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Prof. univ. dr. Florea Ştefan			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					23
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					23
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Patrologie
4.2 de competenţe	Sintetizarea principiilor morale exprimate în revelaţia supranaturală şi în scrierile Sfinţilor Părinţi

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie principiile și normele morale creștine, sistematizează concepte etice precum binele, răul și infracțiunea, pedepse și recompense morale etc., distinge și ierarhizează faptele și acțiunile sale și ale semenilor săi, înțelegând și anticipând consecințele acestor fapte și acțiuni din perspectiva valorilor sociale și ale Evangheliei.*
6.2 Aptitudini *În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul aplică principiile şi normele morale creştine.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul ia decizii responsabile şi argumentate privind faptele şi acţiunile semenilor săi, evaluează valoric rezultatele acţiunilor semenilor săi în raport cu stadiul contemporan al vieţii social-comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➢ Cunoaşterea şi aprofundarea conceptelor fundamentale ale Moralei creştine; ➢ Formarea spiritual-morală a studenţilor prin experierea adevărurilor de credinţă; ➢ Dogmatica este disciplina la care studentul învaţă în mod sistematic doctrina Bisericii. Morala urmăreşte modul în care se aplică doctrina Bisericii în mod practic, la nivel individual şi comunitar.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Orice religie presupune doctrină, cult şi morală; ➢ Cultul şi viaţa morală sunt cele două modalităţi în care se manifestă omul religios; ➢ În lumina revelaţiei divine şi a gândirii omeneşti sănătoase, Teologia morală, ca disciplină teologică, prezintă normele după care creştinul trebuie să-şi ordoneze viaţa sa religioasă sau în funcţie de care trebuie să aplicăm în mod practic, doctrina; ➢ Studentul teolog şi viitorul preot trebuie să ştie mai bine decât orice creştin modul în care se aplică doctrina Bisericii, în care sunt evaluate faptele omeneşti care trebuie să aibă perspectiva normalităţii, adică mântuirea omului; ➢ Aplicarea normelor şi principiilor morale în viaţa creştinului; ➢ Formarea convingerilor morale şi creşterea creştinului în Iisus Hristos, ca mădular al Bisericii.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Introducere în Teologia Morală. Prezentarea noţiunilor de etică, deontologie şi morală. Există o morală specific creștină ?	expunere sistematică; demonstraţie didactică;	2 ore
2. Morala creștină și alte sisteme morale. Raportul dintre Teologia Morală și celelalte discipline teologice. Definiţia Teologiei Morale, obiectul și obiectivul acesteia.		2 ore
3. Metodologia şi dimensiunile Teologiei Morale. Izvoarele Teologiei Morale: Sf. Scriptură, Sf. Tradiție, Raţiunea umană. Teologia Morală, disciplinele și științele ajutătoare acesteia.		2 ore
4. Însușirile moralei creştine		2 ore
5-6. Legea morală. Legea Divină: legea veșnică, legea morală naturală, legea pozitivă (Legea Vechiului și Noului Testament. Explicarea Decalogului).		4 ore
7. Finalitatea Moralei Creştine: Fericirea. *A fi* şi *a avea*, în căutarea fericirii. Fericirea în diverse sisteme morale. Elemente pentru Teologia Fericirii. Explicarea ,,Fericirilor”.		2 ore
8 Legea omenească (civilă și bisericească).		2 ore

9 Binele fundamental și ființa acestuia. Binele moral și înfăptuirea acestuia. Virtutea, Cunoaşterea Binelui prin împlinirea lui.		2 ore
10. Obligația față de legi; datoria morală, norma moralității.		2 ore
11. . Virtuţile creştine. Virtutea în preocupările filosofilor antici.		2 ore
12. Virtutea și omul virtuos după Sf. Scriptură. Ce înseamnă „om virtuos" în creștinismul ortodox?		2 ore
13-14 Virtutea creștină: ființa, specificitatea și însușirile acesteia.		4 ore
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Obiectul şi definiţia disciplinei	expunere sistematică; dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	1 oră
Etica filozofică		1 oră
Spiritualitatea ortodoxă		1 oră
Izvoarele şi litera disciplinei. Raportul dintre morala creştină şi etica creştină; Moralele confesionale şi izvoarele morale creştine		1 oră
Literatura, împărţire, metode. Legea divină morală în general şi legea morală naturală şi supranatural		1 oră
Raportul dintre Legea Noului Testament şi Legea Vechiului Testament		1 oră
Obligaţia morală şi datoria morală		1 oră
Drepturile fundamentale ale omului		1 oră
Fiinţă, origine, felurile şi lucrarea ei.		1 oră
Legea divină şi legea omenească		2 ore
Decalogul şi Fericirile		2 ore
Persoana morală şi viaţa morală: virtute, păcat, patimă şi viciu		1 oră

Bibliografie:

1. ***, *Teologia Morală Creştină Ortodoxă*, manual universitar în trei volume, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 1980-1981.
2. Pr. Prof. Dumitru Radu *Cursul de morală*, litografiat.
3. Şerban Ionescu, *Morala Creştină*, curs, 1940-1946.
4. Pr. Florea Ştefan, *Spiritualitate şi desăvârşire moral-creştină la Sfântul Grigorie de Nyssa,* Editura Bibliotheca, Targoviste, 2015.
5. Pr. Florea Ştefan, *Între filosofie şi mistică*, Editura Bibliotheca, Targoviste, 2015
6. Pr. Florea Ştefan, *Familia- o perspectiva morala contemporana,* Editura Bibliotheca, Targoviste, 2018.
7. Pr. Florea Ştefan, *Principii etice pentru o civilizaţie a iubirii, Valahia University Press,* Târgovişte, 2009.
8. Dr. Nicolae Mladin, *Asceza şi Mistica Paulină*, Deisis, Sibiu, 1996.
9. Idem, *Studii de Teologie Morală*, Sibiu, 1969.
10. Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Adolescenţa*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2001.
11. Georgios Mantzaridis, *Morala creştină*, Ed.Bizantină, 2006.
12. Idem, *Mondializare şi Globalizare*, Ed. Bizantină, 2001.
13. Placide Deseille, *La spiritalite Orthodoxe*, Bazard Editions, 1979.
14. Alsdair Macintzre, *Tratat de Morală după virtute*, Humanitas, 1998.
15. Erich Fuchs, *Le desir et la tandresse*, Labor et Fides, 1979.
16. Idem, *L'ethiaue protestante*; Labor et Fides, 1998.
17. Jean Ansaldi, *Ethique et sactification*, Labor et Fides, 1983.
18. Pr.Prof. Dr. D. Stăniloae, *Ascetica şi Mistica în Biserica Ortodoxă*, Buc., 2005.
19. B.H.Haring, *Libres dans le Christ*, Cerf, 1998.
20. Pierre Grelot, *Problemes de morale fondamentale*, Cerf, 1982.
21. John Breck, *Darul sacru al vieţii*, Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
22. Idem, *Unde este Dumnezeu când avem nevoie de El* ?, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2005.
23. Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, *Monahismul egiptean*, Nemira, Bucureşti, 2002.
24. Idem, *Chidul creştinului ortodox de azi*, Hunanitas, 2006.
25. Idem, *Grija Bisericii faţă de mediul ambient*, în ST, nr. 3, 1991.
26. Idem, *Căsătoria-taină a comuniunii şi desăvârşirii persoanei*, în ST, nr. 3-4, 1992.
27. Idem, *Bioetica, familia şi morala creştină*, în ST, nr. 3-4, 1999.
28. Idem, *Despre transplantul de organe*, în Ortodoxia, nr. 4, 2004.
29. Idem, *Planificarea familială, controlul naşterilor şi contracepţia*, în Ortodoxia, nr. 1-2, 2002.
30. Elio Sgreccia &Victor Tambone, *Manual de Bioetică*, Ed.Romano-Catolică, Bucureşti, 2001.

31. Vladimir Soloviov, *Îndreptăţirea Binelui*, Humanitas, Bucureşti, 1994.
32. Servais Pinckaers, *Les sources de la morale chretienne*, Ed. Universitaires Suisse, 1985.
33. Jean-Claude Larchet, *Creştinul în faţa suferinţei şi a bolii*, Sophia,Bucureşti, 2004.
34. Jacques Leclercq, *Saisir la vie a pleines mains*, Casterman, 1962.
35. Angelucci & co., *Iubirea se construieşte*, Ed. Pauline, 1999.
36. Luigi Giussani, *Eul, Puterea Operele*, Nemira, Bucureşti, 2005.
37. Jean-Louis Brugues, *Precis de Theologie Morale Chretienne*, 3 vol., Ed. Parole et Silence.
38. Olivier Clement, *Trupul morții și al slavei*, Ed. Christiana, Bucureşti, 1995.
39. Claude Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința oamenilor*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2008.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru punerea în practică a principiilor moralei creştine plecând de la cunoaşterea adevărurilor de credinţă. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală şi morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât şi a profesorilor de Religie în învăţământul primar şi gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
Teologie Liturgică
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Liturgică			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Prof. univ. dr. Vîlciu Marian			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Lect. univ. dr. Savelovici Anton			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					22
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					58
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică bisericească, Patrologie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament
4.2 de competenţe	Cunoaşterea ritualului de cult aplicat în Biserica Ortodoxă

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector/ Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă, acces la videoproiector, acces la Capela Universităţii/ Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe *Studentul/absolventul descrie şi clasifică ceremoniile, riturile şi ritualurile creştine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluţia lor istorică şi în situaţia actuală.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul oficiază acte de ritual şi utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea şi alte ceremonii religioase.*
6.3 *Studentul/absolventul (sub condiţia hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcţie ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea şi tipul de rituri şi ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice şi în funcţie de realităţile şi nevoile individuale şi comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivele general ale disciplinei	➢ Formarea conştiinţei liturgice a studenţilor teologie care se pregătesc pentru a fi hirotoniţi. ➢ Identificarea pericolelor care conduc la rutină în slujirea liturgică. ➢ Slujirea liturgică în contemporaneitate.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Însuşirea cunoştinţelor privitoare la instituirea şi dezvoltarea cultului divin. ➢ Cunoaşterea temeinică a rânduielilor de cult. ➢ Cunoaşterea conţinuturilor teologice şi duhovniceşti ale slujbelor divine. ➢ Dezvoltarea capacităţilor privind săvârşirea slujbelor divine. ➢ Familiarizarea cu aspectele practice ale slujirii liturgice.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii**
Partea întâi: Introducere în studiul Liturgicii		
Cap. 1: Liturgica privită ca disciplină de învăţământ teologic	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Cap. 2: Izvoarele Liturgicii	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Cap. 3: Literatura liturgică de la începutul creştinismului până azi	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Partea a doua: Despre cult		
Cap. 1: Cultul religios. Definiţia şi diferitele lui aspecte	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 2-3: Factorii sau termenii cultului	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 4: Scopurile sau funcţiile cultului divin public ortodox	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 5-6: Instituirea şi dezvoltarea cultului creştin	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 7: Trăsăturile generale ale cultului ortodox şi caracterele sale specifice în comparaţie cu cultul celorlalte confesiuni creştine	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Partea a treia: Persoanele liturgice		
Cap. 1: Clerul creştin şi funcţiile sale liturgice în Biserica primară	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 2: Rolul şi funcţiile liturgice ale celor trei trepte ale clerului în Biserica veche şi în cultul ortodox de azi	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 3: Persoanele ajutătoare ale clerului slujitor şi funcţiile lor liturgice în trecut şi astăzi.	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore

Cap. 4: Credincioşii laici ca factori ai cultului	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Partea a patra: Timpurile Liturgice		
Cap. 1: Scurte noţiuni despre calendar	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 2: Anul bisericesc şi subdiviziunile lui	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 3: Despre sărbători, în general	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 4: Duminica, sărbătoarea săptămânală a creştinilor	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore

Bibliografie

1. Branişte, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgică generală*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993.
2. Idem, *Cultul Bisericii Ortodoxe faţă de cultul celorlalte confesiuni creştine şi al sectelor din ţara noastră*, în "S.T.", 1951, nr. 1-2.
3. Idem, *Cultul Bisericilor creştine din Orient*, în "Ortodoxia", 1961, nr. 1.
4. Idem, *Originea, instituirea şi dezvoltarea cultului creştin*, în "S.T.", 1964, nr. 3-4.
5. Idem, *Problema unificării calendarului în bisericile ortodoxe*, în "Ortodoxia", 1955, nr. 2.
6. Cireşanu, Dr. Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe de Răsărit*, Bucureşti, 1910-1912.
7. Cândea, Pr.Prof.Dr. Sp., *Necesitatea unităţii pascale creştine*, în "M.A.", 1965, nr. 4-5.
8. Makarios Simonopetritul, *Triodul explicat*, trad. de Diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2000.
9. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
10. Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Biserică şi cult pe înţelesul tuturor*, Bucureşti, 1998
11. Idem, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, Vol. I, II, Galaţi, 1996, Vol. III, Bucureşti, 2004, Vol. IV, Bucureşti, 2010.
12. Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
13. *** *Tipic Bisericesc*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1976.

8.2 Seminar/laborator	**Metode de predare**	**Observaţii**
Cultul creştin expresie a învăţăturii de credinţă	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Rolul Clerului în slujirea liturgică	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Rolul credincioşilor în slujirea liturgică	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Problema calendarului în bisericile creştine	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Timpurile liturgice şi importanţa lor pentru viaţa Bisericii	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Anul bisericesc şi cele trei subdiviziuni ale sale	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Duminica, sărbătoarea săptămânală a creştinilor	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore

Bibliografie

1. Branişte, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgică generală*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993.
2. Idem, *Cultul Bisericii Ortodoxe faţă de cultul celorlalte confesiuni creştine şi al sectelor din ţara noastră*, în "S.T.", 1951, nr. 1-2.
3. Idem, *Cultul Bisericilor creştine din Orient*, în "Ortodoxia", 1961, nr. 1.
4. Idem, *Originea, instituirea şi dezvoltarea cultului creştin*, în "S.T.", 1964, nr. 3-4.
5. Idem, *Problema unificării calendarului în bisericile ortodoxe*, în "Ortodoxia", 1955, nr. 2.
6. Cireşanu, Dr. Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe de Răsărit*, Bucureşti, 1910-1912.
7. Cândea, Pr.Prof.Dr. Sp., *Necesitatea unităţii pascale creştine*, în "M.A.", 1965, nr. 4-5.
8. Makarios Simonopetritul, *Triodul explicat*, trad. de Diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2000.
9. Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Biserică şi cult pe înţelesul tuturor*, Bucureşti, 1998.
10. Idem, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, Vol. I, II, Galaţi, 1996, Vol. III, Bucureşti, 2004, Vol. IV, Bucureşti, 2010.
11. Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
12. *** *Tipic Bisericesc*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1976.
13. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează permanent, iar oferta informaţională este una diversificată şi actuală pentru a oferi posibilitatea unei cat mai bune şi complete pregătiri teologice necesare într-o viitoare perspectivă pastorală. În consecinţă, *centrarea pe student, pe competenţe şi calitatea studiilor* reprezintă scopul principal care trebuie atins în cadrul acestui demers formativ.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	60%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	30%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Prof. univ. dr. Marian Vîlciu

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
Misiologie Ortodoxă
Anul universitar 2026-2027

1.Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Misiologie Ortodoxă			
2.2 Titularul activităţilor de curs				IPS Prof. Dr. Nifon Mihăiţă			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Asist. Dr. Marian Puiescu			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	9
Tutoriat	2
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	33
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4.Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Patrologie, Vechiul Testament, Noul Testament, Teologia Dogmatică, Teologia Morală, Istoria Bisericii Universale, Istoria Bisericii Ortodoxe Române.
4.2 de competenţe	Capacitatea de a sintetiza caracteristicile de formare şi evoluţie istorică a creştinismului.

5.Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6.Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie sistematic și raţional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.*

7.Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însuşirea de noţiuni fundamentale de misiologie şi ecumenism • Aprofundarea legăturii dintre credinţă şi cultură în misiunea Bisericii • Evidenţierea principalelor provocări pastoral-misionare ale Bisericii şi răspunsul adecvat
7.2 Obiectivele specifice	• Însuşirea unor noţiuni şi cunoştinţe fundamentale referitoare la biblice și teologice ale misiunii creştine. • Interpretarea particularităţilor misiunii creştine într-un context etnic şi confesional eterogen. • Analiza impactului exigenţelorconcrete ale mărturiei ortodoxe în lumea de azi. • Prezentarea unor conceptele sociale şi culturale care contrazic învăţătura ortodoxă despre mărturia creştină. • Înţeleagerea importanţei mărturiei ortodoxe autentice în orizontul cultural al lumii contemporane. • Analiza conceptelor sociale şi culturale care contrazic învăţătura ortodoxă despre mărturia creştină. • Interpretarea particularităţi mărturiei ortodoxe autentice în orizontul ecumenic al lumii contemporane.

8.Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1.1. Terminologie misionară. Misiunea ortodoxă-prezentarea istorică	expunere sistematică; demonstraţie didactică;	2 ore
1.2. Ethosul misionar al Ortodoxiei. Configuraţia Ortodoxiei astăzi		2 ore
1.3. Local si universal în eccleziologia ortodoxă		1 oră
2.1. Misiune şi pastoraţie. Exigenţele misiunii		2 ore
2.2. Misiunea -vocație apostolică a Bisericii. Misiunea-edificarea trupului mistic al lui Hristos. Misiune și Liturghie		2 ore
2.3. Dimensiunea misionară a Liturghiei euharistice Scriptura şi Tradiţia în dinamica misiunii		2 ore
2.4. Exegeza patristică a Scripturii. Transmiterea Tradiţiei prin agiografie		2 ore
2.5 Educația creștină în dinamica misiunii. Principii creştine pentru filosofia şi pedagogia educaţiei. Tendinţe educaţionale		2 ore
2.6. Premisele unei pastorale misionare. Importanţa parohiei pentru misiunea Bisericii		2 ore
2.7. Misiunea şi pastoraţia în comunitatea locală. Teologie ortodoxă; studii şi experienţă pastorală.		2 ore
2.8. Vizitele pastorale.		1 oră
3.1. Rolul Spovedaniei în tămăduirea umanului		1 oră
3.2. Imperative majore: sfinţirea persoanei umane şi transfigurarea lumii. Sensul noţiunilor. Privire istorică asupra conceptului		1 oră
4.1. Rolul familiei și al femeilor în misiunea Bisericii/ Monahismul și dimensiunea lui		2 ore

misionară.		
4.2. Experienţa modernităţii în România. Apostolatul social şi spiritualitatea filocalică (Misiunea Bisericii în societatea contemporană/ Misiunea Ortodox[ ]n posmodernitate).		2 ore
4.3. O nouă tipologie misionară: Diaspora-misiune aplicată. Portretul Ortodoxiei româneşti		2 ore

Bibliografie:
1. ***, *Biserica Ortodoxă în Uniunea Europeană*, Editura Universităţii Bucureşti, 2006;
2. ***, *Implicaţii ale religiilor asupra securităţii în contextul extinderii U.E.,* Editura Universităţii Naţionale de Apărare, Carol I, Bucureşti, 2006;
3. ***, *Ortodoxia – parte integrantă din spiritualitatea şi cultura europeană,* Mânăstirea Constantin Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, 28 apr.-2 mai 2004;
4. ***, *Religia în societate la început de secol XXI. Tendinţe europene,* Valahia University Press, Târgovişte, 2006;
5. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, *Taina Bisericii*, Editura Patmos, Cluj Napoca, 2002;
6. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Dicţionar de Teologie Ortodoxă,* EIBMBOR, Bucureşti, 1991
7. Idem, *Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică,* EIBMBOR, Bucureşti, 1993.
8. Idem, *Ortodoxia în Europa. Locul spiritualităţii române,* Editura Trinitas, Iaşi, 1995;
9. Buchiu, Ştefan, *Ortodoxie şi secularizare,* Editura Libra, Bucureşti, 1999;
10. Icã, pr.prof. univ.dr. Ioan jr, Germano Marani, *Gândirea Socială a Bisericii,* Ed. Deisis, Sibiu, 2002;
11. Himcinschi, Pr. Mihai, *Doctrina trinitară ca fundament misionar,* Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004;
12. Idem, *Biserica în societate, Aspecte misionare ale Bisericii în societatea actuală,* Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006;
13. -Mayendorff John, *Biserica Ortodoxă-ieri şi azi*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1996;
14. Nifon, Prof. Dr. Mihăiţă, *Misiologie creştină,* Editura Asa, Bucureşti, 2006;
15. Idem, *Misiune şi viaţă*, Editura Asa, Bucureşti, 2002;
16. Idem, *Ortodoxia în contextul european contemporan Ortodoxia în contextul european contemporan,* în „Almanah Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2008", Ed. Asa, Bucureşti, 2007, pp. 81-90;
17. Idem, *Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică,* Valahia University Press, Bucureşti, 2009
18. Idem, *Semnificaţia ecumenică şi teologică a vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999)* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2010", Ed. Asa, Bucureşti, 2009, pp. 288-294;
19. Idem, *Misiune şi reconciliere întru slujirea lui Hristos - Dialogul intercreştin şi interreligios în slujirea misionară a P.F. Părinte Patriarh DANIEL,* în vol. "*Euharistion Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române*", Editura Basilica, Bucureşti, 2011, pp. 280-299;
20. Idem, *Dialog, deschidere şi cooperare în aprofundarea unităţii europene Lisabona* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2012", Ed. Asa, Bucureşti, 2011, (ISSN 1843-9101), pp. 168-172;
21. Idem, *„Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică"* (Valahia University Press, Târgovişte, 2009);
22. Idem, *„Teologie, cultură şi dialog inter-religios în misiunea Bisericii"* (Bibliotheca/ Valahia University Press, Târgovişte, 2014);
23. Plămădeală, Antonie, Dr., *Ca toţi să fie una,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979;
24. Idem, *Tradiţie şi libertate în spiritualitatea ortodoxã,* Pronostic, Bucureşti, 1995,
25. Popescu, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Teologie şi cultură,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993;
26. Idem, *Cultură globală şi culturi particulare*, în „Ortodoxia", nr. 1-2, anul LVII (2006);
27. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Ortodoxia Românească*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii, Ortodoxe Române, Bucureşti, 1992;
28. Idem, *Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Dacia, Cluj-Napoca 1993;
29. Ware Kallistos, *Ortodoxia-calea dreptei credinţe*, Ed. Trinitas, Iaşi, 1992,
30. Weber, Max, *Etica protestantă şi spiritul capitalismului,* traducere de Ighor Lemnij, Editura Humanitas, Bucureşti, 2003.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Terminologie misionară şi ecumenică	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2 ore
Rolul educaţiei în misiunea Bisericii		2 ore
Familia şi femeia în misiunea Bsiericii		2 ore
Aspectul misionar al Sf. Liturghii		2 ore
Mişcarea Ecumenică		2 ore
Ortodoxia românească în dialogul ecumenic		2 ore
Rolul culturii în pastoraţia şi misiunea Bisericii		2 ore

Bibliografie:
1. Mantzaridis, Georgios I., *Globalizare şi universalitate: himeră şi adevăr,* traducere Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, Editura Bizantină, Bucureşti, 2002;

2. Schmemann, Pr. Alexander, *Biserică, lume, misiune,* traducere de Maria Vinţeler, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006;
3. Scrima, Andre, *Duhul Sfânt şi unitatea Bisericii. Jurnalul de Conciliu,* Editura Anastasia, Bucureşti, 2004;
4. Spidlik, Thomas, *Spiritualitatea răsăritului Creştin, vol. III- Monahismul*, Ed. Deisis, Sibiu, 2000
5. Achimescu, Pr. Dr. Nicolae, *Religii în dialog,* Editura Trinitas, Iaşi, 2006;
6. Bel, Pr. Prof. Dr. Valer, *Misiune, parohie, pastoraţie. Coordonate pentru o strategie misionară,* Editura Renaşterea, Sluj Napoca, 2002;
7. Idem, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană,* Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004;
8. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Destinul Ortodoxie,* EIBMBOR, Bucureşti, 1989.
9. Clement, Oliver - Bartolomeu I., Patriarhul Ecumenic, *Adevăr şi libertate, Ortodoxia în contemporaneitate*, trad. de Mihai Maci, Editura Deisis, Sibiu, 1997;
10. Nifon, Prof. Dr. Mihăiţă, *Misiologie creştină,* Editura Asa, Bucureşti, 2006;
11. -Idem, *Misiune şi viaţă*, Editura Asa, Bucureşti, 2002;
12. --Idem, *Ortodoxia în contextul european contemporan Ortodoxia în contextul european contemporan,* în „Almanah Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2008", Ed. Asa, Bucureşti, 2007, pp. 81-90;
13. Idem, *Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică,* Valahia University Press, Bucureşti, 2009
14. Idem, *Semnificaţia ecumenică şi teologică a vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999)* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2010", Ed. Asa, Bucureşti, 2009, pp. 288-294;â
15. Yannoulatos, Anastasios Arhiepiscop al Tiranei şi a toată Albania, *Ortodoxia şi problemele lumii contemporane,* traducere de Drd. Gabriel Mândrilă şi Pr. Prof. Dr. Constantin Coman, Editura Bizantină, Bucureşti, 2003.

9.Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru înţelegerea activităţii pastoral-misionare şi de dialog pancreştin a Bisericii noastre, oferind elemente generale de introducere în domeniul misiologiei şi al dialogului intercreştin, precum şi o matrice ştiinţifică de înlegere şi interpretare. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală şi morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât şi a profesorilor de Religie, atât în învăţământul primar şi gimnazial, cât şi în cel universitar, ori de cercetare academică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării	Titularul de curs	Titularul de aplicații
25.09.2026	*IPS Prof. univ. dr. NIFON Mihăiță*	*Pr. Asist. univ. dr. Marian Puiescu*

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE PASTORALĂ
ANUL UNIVERSITAR 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă şi Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Pastorală			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					7
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					18
3.9 Total ore pe semestru					60
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Patrologie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Istoria Religiilor
4.2 de competenţe	Cunoaşterea principiilor misionare creştine

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Actualizarea teologiei pastorale în contextul cultural actual. - Cunoaşterea istoriei pastoraţiei creştine şi a marilor personalităţi care au excelat prin viaţa şi opera lor, ca modele de păstori. - Dobândirea deprinderilor practice pentru a fi păstori model. - Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei pastorale și conturarea unor răspunsuri academice. - Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii, atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii.
7.2 Obiectivele specifice	- Expunerea şi evidenţierea disciplinei Teologie pastorală în contextul celorlalte discipline teologice şi a rolului ei în formarea studenţilor ca viitori păstori de suflete. - Prezentarea bibliografiei de specialitate. - Mărturiile scripturistice şi patristice referitoare la păstorul de suflete – cunoaştere şi interpretare. - Dobândirea cunoştinţelor de bază despre preoţie şi rolul preotului în Biserica Ortodoxă. - Expunerea şi analiza principalelor caracteristici ale preoţiei creştine: sublimitate, demnitate, responsabilitate etc. - Înţelegerea aspectelor specifice ale identificării viitorilor păstori de suflete – vocaţia pentru preoţie, virtuţile necesare viitorului preot sau tactul pastoral. - Expunerea informaţiilor referitoare la parohie ca spaţiu de activitate pastoral-misionară. - Instruirea viitorilor slujitori ai Bisericii în problemele legate de activitatea pastorală în parohie. - Dobândirea metodelor şi a mijloacelor de cunoaştere a parohiei – vizitele pastorale. - Înţelegerea aspectelor specifice de pastoraţie a diferitelor categorii de credincioşi, în funcţie de vârstă (copii, tineri, adulţi, bătrâni) sau categorie socială (bolnavi, şomeri, imigranți, dependenţii). - Cunoaşterea binefacerilor Tainei Pocăinţei şi ale lucrării de părinte duhovnicesc în viaţa credincioşilor. - Mijlocirea de cunoştinţe referitoare la principiile, metodele şi căile de pastoraţie pentru vindecarea de patimi.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Introducere în Studiul Teologiei Pastorale	- expunere sistematică - conversaţie euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Izvoarele Teologiei Pastorale		2 ore
Literatura pastorală şi istoria pastoralei de la începutul creştinismului până azi		2 ore
Misiunea preoţească. Preotul ca păstor de suflete în Biserica Ortodoxă		2 ore
Demnitatea, valoarea şi importanţa misiunii preoţeşti		4 ore
Caracterul duhovnicesc-pastoral al preoţiei slujitoare creştine		4 ore
Responsabilitatea preoţiei. Problemele şi implicaţiile ei		4 ore
Vocaţia şi chemarea pentru preoţie		4 ore
Vocaţia şi calităţile spirituale ale preotului, condiţie canonică pentru o lucrare pastoral-misionară eficientă astăzi		2 ore
Cultura preotului. Importanţa culturii generale şi teologice a preotului în pastoraţie		2 ore

Bibliografie

1. Allen, Joseph, *Slujirea Bisericii – chip al grijii pastorale*, trad. de IPS Dr. Irineu Pop-Bistriţeanul, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2010.
2. Andrei, Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, *Păstorul şi turma*, Editura Reîntregirea, Cluj-Napoca,

2012.
3. Branişte, Ene, *Vocație și respnsabilitate în slujirea preoțească*, Editura Basilica, București, 2014.
4. Cândea, Spiridon, *Parohia ca teren de activitate pastorală a preotului,* în „Mitropolia Olteniei", XII(1960), nr. 5-6, pp. 283-290.
5. Ciobotea, Ilie-Dan, *Chemarea preoţească,* în „Mitropolia Ardealului", XVIII(1973), nr. 1-2, pp. 63-72.
6. Ciobotea, Ilie-Dan, *Familia creştină – „Biserica de acasă"*, în „Familia creştină azi", Editura Trinitas, Iaşi, 1995.
7. Coman, Ioan G., *Chipul preotului după Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi*, în „Studii Teologice", VIII (1956), nr. 3-4, pp. 155-166.
8. Hansher, Irenee, *Paternitatea şi îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creştin*, trad. de Mihai Vladimirescu, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
9. Herma, *Păstorul*, în „Scrierile Părinţilor Apostolici", trad. de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979.
10. Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Efrem Sirul, *Despre preoție*, Editura Sofia, București, 2004.
11. Sf. Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, Editura Egumenița, Galați.
12. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
13. Necula, Nicolae, *Curs de pastorală*, (dactilografiat).
14. Necula, Nicolae, *Cultura preotului – condiţie esenţială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă *Patriarhul Justinian* a Universităţii din Bucureşti - 2002", Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2002, pp. 311-324.
15. Sf. Nectarie de Eghina, *Despre preoție*, trad. din greacă de Parascheva Grigoriu, Editura Sofia, București, 2008.
16. Necula, Nicolae, *Parohia – spaţiu de activitate pastoral-misionară a preotului*, în „Glasul Bisericii", LVII (2001), nr. 1-4, pp. 60-77.
17. Necula, Nicolae, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. I, II, Galaţi, 1996 şi Vol. III, Bucureşti, 2004.
18. Plămădeală, I.P.S. Antonie, *Preotul în Biserică, în lume şi acasă*, Sibiu, 1996.
19. Santi, Cosmin, *Parohia, mediu oportun de desfăşurare a activităţii pastoral-misionare – (mijloace şi metode de lucru)*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Lucrarea pastoral-misionară a Bisericii și impactul social și comunitar al acesteia - istorie, actualitate, perspective", Editura Valahia University Press, Târgoviște, 2015, pp. 456-475.
20. Santi, Cosmin, *Vocation and Spiritual Qualities of Priest, Canon Condition for the Effective Pastoral Missionary*, în „Teologia", 61 (2014), nr. 4, pp. 138-156.
21. Timiadis, Mitrop. Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
22. Vintilescu, Petre, *Spovedania şi duhovnicia*, Alba Iulia, 1995.
23. Vintilescu, Petre, *Preotul în faţa chemării sale de păstor al sufletelor*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Raporturile preotului cu credincioşii pe plan religios; comuniunea duhovnicească şi conlucrarea păstorului de suflete cu ceilalţi preoţi	- expunere sistematică - conversație euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Iubirea milostivă, zelul misionar şi devotamentul eclesial – calităţi principale ale păstorului de suflete		2 ore
Mijloace şi metode pastorale specifice pastoraţiei în mediul rural		2 ore
Mijloace şi metode pastorale specifice pastoraţiei în mediul urban		2 ore
Mântuitorul Hristos – Păstorul Suprem		2 ore
Sfinţii Apostoli - modele de păstori		2 ore
Importanţa vieţii duhovniceşti şi morale a preotului în pastoraţie		2 ore

Bibliografie

1. Allen, Joseph, *Slujirea Bisericii – chip al grijii pastorale*, trad. de IPS Dr. Irineu Pop-Bistriţeanul, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2010.
2. Andrei, Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, *Păstorul şi turma*, Editura Reîntregirea, Cluj-Napoca, 2012.
3. Branişte, Ene, *Vocație și respnsabilitate în slujirea preoțească*, Editura Basilica, București, 2014.
4. Cândea, Spiridon, *Parohia ca teren de activitate pastorală a preotului,* în „Mitropolia Olteniei", XII(1960), nr. 5-6, pp. 283-290.
5. Ciobotea, Ilie-Dan, *Chemarea preoţească,* în „Mitropolia Ardealului", XVIII(1973), nr. 1-2, pp. 63-72.
6. Ciobotea, Ilie-Dan, *Familia creştină – „Biserica de acasă"*, în „Familia creştină azi", Editura Trinitas, Iaşi, 1995.
7. Coman, Ioan G., *Chipul preotului după Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi*, în „Studii Teologice", VIII (1956), nr. 3-4, pp. 155-166.
8. Hansher, Irenee, *Paternitatea şi îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creştin*, trad. de Mihai Vladimirescu, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
9. Herma, *Păstorul*, în „Scrierile Părinţilor Apostolici", trad. de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979.
10. Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Efrem Sirul, *Despre preoție*, Editura Sofia, București, 2004.
11. Sf. Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, Editura Egumenița, Galați.
12. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
13. Necula, Nicolae, *Curs de pastorală*, (Dactilografiat).
14. Necula, Nicolae, *Cultura preotului – condiţie esenţială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă *Patriarhul Justinian* a Universităţii din Bucureşti - 2002", Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2002, pp. 311-324.
15. Sf. Nectarie de Eghina, *Despre preoție*, trad. din greacă de Parascheva Grigoriu, Editura Sofia, București, 2008.
16. Necula, Nicolae, *Parohia – spaţiu de activitate pastoral-misionară a preotului*, în „Glasul Bisericii", LVII (2001), nr. 1-4, pp. 60-77.
17. Necula, Nicolae, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. I, II, Galaţi, 1996 şi Vol. III, Bucureşti, 2004.
18. Plămădeală, I.P.S. Antonie, *Preotul în Biserică, în lume şi acasă*, Sibiu, 1996.

19. Santi, Cosmin, *Parohia, mediu oportun de desfăşurare a activităţii pastoral-misionare – (mijloace şi metode de lucru)*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Lucrarea pastoral-misionară a Bisericii și impactul social și comunitar al acesteia - istorie, actualitate, perspective", Editura Valahia University Press, Târgovişte, 2015, pp. 456-475.
20. Santi, Cosmin, *Vocation and Spiritual Qualities of Priest, Canon Condition for the Effective Pastoral Missionary*, în „Teologia", 61 (2014), nr. 4, pp. 138-156.
21. Timiadis, Mitrop. Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
22. Vintilescu, Petre, *Spovedania şi duhovnicia*, Alba Iulia, 1995.
23. Vintilescu, Petre, *Preotul în faţa chemării sale de păstor al sufletelor*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează permanent, iar oferta informaţională este una diversificată şi actuală pentru a oferi posibilitatea unei cât mai bune şi complete pregătiri teologice necesare într-o viitoare perspectivă pastorală. În consecinţă, centrarea pe student, pe competenţe şi calitatea studiilor reprezintă scopul principal care trebuie atins în cadrul acestui demers formativ.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participarea activă la activitatea didactică, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
DREPT CANONIC ORTODOX, LEGISLAȚIE ȘI ADMINISTRAȚIE BISERICEASCĂ
ANUL UNIVERSITAR 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studii/Calificarea	DOCTRINĂ, ŞTIINŢĂ, MISIUNE/ Protopop / Inspector Culte / Președinte Culte: 263629/263618/263628

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					4
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					5
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					18
3.9 Total ore pe semestru					60
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Patrologie, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Istoria Bisericească Universală
4.2 de competenţe	Sintetizarea principiilor morale exprimate în revelaţia supranaturală şi în scrierile Sfinţilor Părinţi

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie principiile și normele morale creștine, sistematizează concepte etice precum binele, răul și infracțiunea, pedepse și recompense morale etc., distinge și ierarhizează faptele și acțiunile sale și ale semenilor săi, înțelegând și anticipând consecințele acestor fapte și acțiuni din perspectiva valorilor sociale și ale Evangheliei.*
6.2 Aptitudini *În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul aplică principiile și normele morale creștine.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul ia decizii responsabile și argumentate privind faptele și acțiunile semenilor săi, evaluează valoric rezultatele acțiunilor semenilor săi în raport cu stadiul contemporan al vieții social-comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivele generale al disciplinei	- Formarea intelectual-canonică a viitorului slujitor bisericesc, în treptele de diacon, preot, arhiereu. - Această formare se realizează treptat prin însuşirea limbajului de drept, fixându-se noţiunile fundamentale, principiile dreptului canonic şi natura sinodală a legislaţiei bisericeşti. - Actualizarea Dreptului canonic ortodox în contextul juridic, cultural şi ştiinţific actual. - Identificarea problemelor canonico-juridice din Biserică și din societatea contemporană, cu relevanță în domeniul teologiei practice, şi conturarea unor răspunsuri adecvate la acestea; - Formarea și cultivarea unei conştiinţe canonice a viitorilor slujitori ai Bisericii, capabili să articuleze un dialog onest între Biserică și Stat, în contextul actual.
7.2 Obiectivele specifice	- Evidenţierea specificului și a importanţei disciplinei Drept Canonic Ortodox, în contextul celorlalte discipline teologice, mai ales al disciplinelor din Teologia Practică. - Evidenţierea perspectivei eclesiale asumate în abordarea teologiei practice, în contextul actual. - Actualizarea reperelor patristice în relaţia dintre membrii Bisericii și în relația dintre Biserică și Stat. - Cunoaşterea principalelor resorturi ideologice care au distorsionat relaţia dintre membrii Bisericii și relatia dintre Biserică și Stat. - Familiarizarea cu principalele direcţii juridico-legislative, din contextul politic, cultural şi ştiinţific actual. - Formarea şi cultivarea unei conştiinţe a dialogului care să articuleze o relaţie adecvată între Biserică și Stat. - Prezentarea specificului Ortodoxiei în dialogul dintre Biserică și Stat, în contextul actual. - Relaţionarea datelor din cadrul teologiei practice cu datele specifice celorlalte discipline teologice, în vederea formării unei perspective unitare. - O bună orientare în bibliografia specifică Dreptului canonic ortodox, teologiei practice și științelor juridice.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Introducere în studiul Dreptului Canonic Ortodox	- expunere sistematică - conversaţie euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Dreptul canonic în cadrul sistemului general de Drept		2 ore
Originea şi natura dreptului		2 ore
Necesitatea dreptului canonic în viața comunitară a Bisericii		2 ore
Norma de drept și norma canonică		2 ore
Izvoarele dreptului canonic		2 ore
Importanța izvoarelor și instituțiilor juridice în dezvoltarea dreptului canonic ortodox		2 ore
Tradiția pravilnică și pravilele românești		2 ore
Biserica, instituţie religioasă creştină		2 ore
Dezvoltarea organizaţiei Bisericii, ca instituţie religioasă creştină. Însuşirile sau atributele Bisericii		2 ore
Principiile canonice fundamentale de organizare a Bisericii		4 ore
Aspecte teoretice și jurisprudență în materie canonică privind problema autocefaliei bisericești		2 ore
Autoritatea si puterea bisericească. Succesiunea apostolică		2 ore

Bibliografie

1. ***, *Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2022.
2. Floca, Ioan N., *Drept canonic ortodox, legislaţie şi administraţie bisericească,* vol. I şi II, EIBM al BOR, Bucureşti, 1990.
3. Floca, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi comentarii*, ediţia a III-a revăzută, Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
4. Phidas, Vlassios, *Drept canonic. O perspectivă ortodoxă*, trad. din lb. greacă de Pr. Adrian Dinu, Editura Trinitas, Iași, 2008.
5. Patsavos, Lewis J., *Valenţele duhovniceşti ale Sfintelor Canoane*, trad. de Emanuel P. Tăvală, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
6. Santi, Cosmin, *Procedura de judecată în dreptul canonic și dreptul civil. Aspecte comparative*, Editura C.H. Beck, București, 2023.
7. Santi, Cosmin, *Opera canonică a Sfântului Ierarh Antim Ivireanul, Mitropolitul Țării Românești*, în „Ierarhi rezidenți la Târgoviște, iubitori de cultură și promotori ai valorilor creștine prin intermediul tiparului și al educației", Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgiviște, 2025, pp. 311-320.
8. Santi, Cosmin, *Drept și canonicitate în viața Bisericii și a Statului democratic*, în „In Honorem - Pr. Prof. Univ. Dr. Constantin Rus", Editura Universității „Aurel Vlaicu", Arad, 2023, pp. 364-380.
9. Santi, Cosmin, *Principiul nomocanonic reflectat în Pravila cea Mare de la Târgoviște (1652)*, în „Matei Basarab – ctitor de biserici, sprijinitor al tiparului și promotor al celei mai raționale epoci din istorie", Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei, 2022, pp. 392-405.
10. Santi, Cosmin, *Pravila Diaconului Coresi, prima carte de legi tipărită în limba română*, în „Diaconul Coresi- ctitor de limbă română, misionar al credinţei străbune şi slujitor devotat al neamului românesc", Editura Arhiepiscopiei Târgoviştei, Târgovişte, 2017, pp. 87-99;
11. Santi, Cosmin, *Pravila coresiană - capodoperă a dreptului românesc scris*, în „Tipăriturile Diaconului Coresi", Editura Arhiepiscopiei Târgoviştei, Târgovişte, 2025, pp. 218-238.
12. Santi, Cosmin, *Prevederi canonice privind Sfânta Taină a Spovedaniei şi Sfânta Taină a Euharistiei*, în „Adevărul şi frumuseţea credinţei creştine-îndrumător pentru tinerii de azi", Editura Arhiepiscopiei Târgoviştei, 2017, pp. 146-157.
13. Santi, Cosmin, *Dreptul de devoluțiune și instituția controlului judiciar în dreptul canonic*, în „Studii și Cercetări Juridice", revista Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu" al Academiei Române, 12 (68), 2023, nr. 3, ISSN 2284-9394, DOI: 10.59277/scj.2023.3.05, pp. 399-418.
14. Santi, Cosmin, *The Importance of Scientific Research in Canon Law Today*, în „Journal of Education, Society & Multiculturalism (JESM)", III (2022), no. 2, pp. 36-47.
15. Santi, Cosmin, *The Relation between Sacred Law and Secular Law. A Comparative Analysis*, în „International Journal of Orthodox Theology (IJOT)", 12 (2022), nr. 4, pp. 114-135.
16. Santi, Cosmin, *Importanța izvoarelor și instituțiilor juridice în dezvoltarea dreptului canonic ortodox*, în „Mitropolia Olteniei", LXXVI (2019), nr. 5-8, pp. 133-148.
17. Santi, Cosmin, *The Legal Status of the Church during the Union of Romanian Principalities*, în „Teologia", 78 (2019), nr. 1, pp. 118-132.
18. Santi, Cosmin, *Libertatea religioasă în Dreptul Uniunii Europene*, în „Studia Universitatis Babeş-Bolyai, series Iurisprudentia", 64 (2019), nr. 1, pp. 72-106.
19. Santi, Cosmin, *Sinodalitatea, forma autentică de conducere democratică a Bisericii Ortodoxe*, în „Dinamica legislativă şi realitatea juridică", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2025, pp. 301-313.
20. Santi, Cosmin, *Canon Law and its Relationship with State Law*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Teologia Ortodoxă și slujirea aproapelui: paradigme, exigențe, tendințe contemporane", Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2024, pp. 228-241.
21. Santi, Cosmin, *Dreptul canonic în cadrul sistemului general de drept*, în „Rolul Curţii Constituţionale şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie în configurarea dreptului românesc după intrarea în vigoare a noilor coduri", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2020, pp. 113-123.
22. Santi, Cosmin, *Necesitatea dreptului canonic în viața comunitară a Bisericii*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Teologie și tradiție, spiritualitate și modernitate. Contribuția patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și a traducătorilor de cărți bisericești la spiritualitatea și cultura românească", Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2020, pp. 126-137.
23. Santi, Cosmin, *Principiile fundamentale ale dreptului canonic ortodox. O abordare analitică*, în „Starea excepţională şi alerta ordinii de drept. Implicaţii juridice ale crizei sanitare generată de pandemia Covid-19", Editura Universul Juridic, București, 2021, pp. 129-143.
24. Santi, Cosmin, *Aspecte teoretice și jurisprudență în materie canonică privind problema autocefaliei bisericești*, în „Rolul jurisprudenţei în dezvoltarea noului drept român", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2019, pp. 248-256.
25. Santi, Cosmin, *Unitatea Bisericii – deziderat al Sfântului și Marelui Sinod din Creta*, în „Unitate și dăinuire. Centenar România Mare 1918-2018", Editura Montefano, Fabriano, Italia, 2019, pp. 222-230.
26. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul I. Teologia Dreptului*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010.
27. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul II. Izvoarele Dreptului Canonic Ortodox*, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
28. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul III. Principiile Dreptului Canonic Ortodox*, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
29. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul IV. Structura, organizarea și membrii Bisericii*, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.
30. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul V. Probleme canonice actuale*, Editura Andreiana, Sibiu, 2014.
31. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VI. Ortodoxia românească*, Editura Andreiana, Sibiu, 2015.
32. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VII. Relațiile externe ale Bisericii. Ecumenismul*, Editura Andreiana, Sibiu, 2016.
33. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VIII. Fragmente de curs*, Editura Andreiana, Sibiu, 2017.
34. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul IX. Îndrumător canonic. Alte studii și articole*, Editura Andreiana, Sibiu, 2018.
35. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul X. Studii sibiene*, Editura Andreiana, Sibiu, 2019.
36. Stan, Liviu, *Mirenii în Biserică. Studiu canonic-istoric*, Tiparul tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1939.
37. Stan, Liviu, *Ontologia Juris*, Tiparul tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1943.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Existența supremă deasupra oricărei legi	- expunere sistematică - conversație euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Existenţa creată dependentă de legi. Legea naturală		2 ore
Legea socială (pozitivă)		2 ore
Legea Vechiului Testament		2 ore
Legea Noului Testament		2 ore
Dreptatea şi dimensiunea ei teologică		2 ore
Conştiinţa canonică a Bisericii		2 ore

Bibliografie

1. ***, *Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2022.
2. Floca, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi comentarii*, ediţia a III-a revăzută, Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
3. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 1, Partea I, Tipografia Diecezană, Arad, 1930.
4. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 1, Partea a II-a, Tipografia Diecezană, Arad, 1931.
5. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 2, Partea I, Tipografia Diecezană, Arad, 1931.
6. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 2, Partea a II-a, Tipografia Diecezană, Arad, 1936.
7. Lewis J. Patsavos, *Valenţele duhovniceşti ale Sfintelor Canoane*, trad. de Emanuel P. Tăvală, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru organizarea unei pastoraţii eficiente în conformitate cu canoanele Bisericii Ortodoxe.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
ISTORIA ŞI FILOSOFIA RELIGIILOR
Anul universitar 2026-2027

1.Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie
1.3 Departamentul	Teologie Pastorală
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	4 ani
1.6 Programul de studii/Calificarea	Licență

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				**Istoria şi filosofia religiilor**			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Conf. Dr. **Arion Alexandru-Corneliu**			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Lect. Dr. **Vlădăreanu Mihai**			
2.4 Anul de studiu **III**		2.5 Semestrul **I**		2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OB

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 1 seminar:	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5. din care: curs	14	3.6. seminar:	14

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	18
Tutoriat	2
Examinări	2
Alte activități	0
3.7 Total ore studiu individual	52
3.9 Total ore pe semestru	80
3.10 Numărul de credite	3

4.Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➢ Istoria antică, medievală şi modernă a lumii ➢ Istoria filosofiei ➢ Istoria logicii
4.2 de competenţe	➢ *Cunoaşterea şi înţelegerea* mentalităţilor principalelor civilizaţii antice prin prezentarea dimensiunii lor religioase ➢ *Explicarea şi interpretarea* surselor şi mecanismelor de generare a problematicii Istoriei şi filosofiei Religiilor ➢ *Organizarea şi conducerea* demersului ştiinţific de cercetare ➢ *Valorificarea* deprinderilor de corelare a disciplinei Istoria şi filosofia Religiilor cu alte discipline teologice

5.Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	➢ Interactivitate, încercând obţinerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; ➢ Împletirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproiectorului
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	➢ Dialoguri libere, în special la seminarii, pentru stimularea interesului studenților;

6.Rezultatele învățării

6.1 **Cunoștințe** *Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.*
6.2 **Aptitudini** *Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.*
6.3. **Responsabilitate** și **autonomie** *Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.*

7.Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➢ Cunoaşterea mai bună a propriei identităţi cultural-religioase, cu ajutorul studiului comparativ al religiilor lumii antice, moderne şi contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Cunoaşterea particularităţilor comunitare, a structurilor rituale şi concepţiilor despre divinitate, om şi lume ale religiilor antice, aşa cum sunt redate în miturilor lor fundamentale; ➢ Identificarea conceptelor şi mentalităţilor din spaţiul religios antic care au facilitat proliferarea şi triumful creștinismului în faţa păgânismului milenar; ➢ Tematizarea problemelor structurale de importanţă majoră pentru fiecare religie în parte: izvoare şi literatura sacră, divinităţi şi semnificaţii, morală, cult, magie şi mantică, eshatologie şi ritualuri funerare, iar în anumite cazuri inclusiv abordări dintr-o perspectivă filosofico-religioasă;

8.Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Introducere în disciplina *Istoria şi filosofia religiilor*	– Interactivitate, încercând obţinerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic	**2 ore**
2. Sensul şi semnificaţia conceptului de „religie” în tradiţiile spirituale extracreştine şi în creştinism		**2 ore**
3. Religia în ***Egiptul*** *antic* – Literatura sacră şi morala; Divinităţi şi semnificaţiile lor; Cultul morţilor şi destinul sufletului după moarte	– Dialoguri libere în vederea stimulării interesului studenţilor	**2 ore**
4. Religia ***mesopotamiană*** – sumeriană, babiloniană și asiriană. Literatura mitologică mesopotamiană	– Împletirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproiectorului	**2 ore**
5. Religia popoarelor **vest-semitice**: canaaneeni, fenicieni și aramei		2 ore
6. Religia hitiţilor		1 oră
7. Religia în **Grecia** antică – religia în poemele homerice și în opera lui Hesiod; Religia greacă în perioadele arhaică și clasică		2 ore
8. Religia indo-iraniană din perioada prezoroastriană		1 oră

Bibliografie

1. ACHIMESCU, Nicolae, *Istoria şi filosofia religiei la popoarele antice,* Editura Junimea, Iaşi, 1998;
2. ARION, Alexandru-Corneliu, Cosmologie şi antropologie mesopotamiană, Edit. Valahia University Press, Colecţia Summa Theologica, Târgovişte, 2014
3. ARION, Alexandru-Corneliu, „Influenţa religiei asiro-babiloniene asupra Vechiului Testament. Codul lui Hammurabi şi Decalogul", în rev. *Patmos*, nr. 2, anul I/2, 2013;
4. AUTRAN, Ch., *Mithra, Zoroastru şi istoria ariană a creştinismului*, trad. rom., Oradea, 1995;
5. BONNARD, A., *Civilizaţia greacă*, vol. I-III, trad. rom., Bucureşti, 1967 - 1969;
6. DANIEL, Constantin, *Cultura spirituală a Egiptului antic*, Bucureşti, 1985;
7. DANIEL, Constantin, *Gândirea egipteană antică*, Bucureşti, 2008;
8. DELUMEAU, Jean (coordonator), *Religiile lumii,* Edit. Humanitas, Bucureşti, 1996;
9. DEVAMBEZ, P. (ş.a.), *Enciclopedia civilizaţiei greceşti*, trad. rom., Bucureşti, 1970;
10. DRIMBA, Ovidiu, *Istoria culturii şi civilizaţiei*, I-III, Bucureşti, 1985 ş.u. ;
11. ELIADE, Mircea, *Istoria credinţelor şi a ideilor religioase*, vol. 1, Bucureşti, 1981;
12. ELIADE, M.& Culianu, I.P., *Dicţionar al Religiilor,* Humanitas, 1993, 1995;
13. FILORAMO, G., MASSENZIO, M., RAVERI, M., SCARPI, P., *Manual de Istorie a religiilor*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2004;
14. FILORAMO, Giovanni (coord), *Istoria Religiilor*, vol. I: *Religiile antice*, Edit. Polirom, Iaşi, 2008;
15. STAN, Pr. Conf. Dr. Alexandru, RUS, Prof. Dr. Remus, *Istoria Religiilor* (Manual pentru seminariile teologice), EIBMBOR, Bucureşti, 1991;
16. VASILESCU, Diac. Prof. Emilian, *Istoria Religiilor* (Manual pentru Facultăţile de Teologie), Bucureşti, 1998.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
1. Analiza fenomenologică a sacrului în scrierile lui Rudolf Otto („Sacrul") şi G. van der Leeuw	– Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	3 ore
2. Analiza fenomenologică a sacrului în scrierile lui Mircea Eliade		3 ore
3. Vocabular pentru istoria şi fenomenologia religiilor		2 ore
4. Mituri ale creaţiei		2 ore
5. Discuții pe marginea lucrărilor de seminar		4 ore

Bibliografie

1. BERSANI**,** Jacques (cordon.), *Enciclopedia religiilor*, PRO Editura, Bucureşti, 2005;
2. ELIADE, Mircea, *Sacrul şi profanul*, Edit. Humanitas, bucureşti, 1995;
3. ELIADE, M.& Culianu, I.P., *Dicţionar al Religiilor,* Humanitas, 1993, 1995;
4. FILORAMO, Giovanni (coord), *Istoria Religiilor*, vol. I: *Religiile antice*, Edit. Polirom, Iaşi, 2008;
5. Finley. M.I., *Vechii greci, trad. rom.,* Bucureşti, 1974;
6. KERNBACH, Victor, *Mituri esenţiale* (antologie de texte), ed. II-a, Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996;
7. OTTO, Rudolf, *Sacrul. Despre elementul iraţional din ideea divinului şi despre relaţia lui cu raţionalul,* Edit. Dacia, Cluj, 1996;

9.Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună impregnare a caracterului moral teologic şi a pregătirii intelectuale, în vederea slujirii Bisericii strămoşeşti şi adaptării la mesajul umanist al societăţii contemporane.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen oral	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%

10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%

10.6 Standard minim de performanță

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu Arion

Titularul de aplicații
Lect. Dr. Vlădăreanu Mihai

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
CATEHETICĂ ORTODOXĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă şi Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Facultate
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Catehetică Ortodoxă			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Lect. univ. dr. Savelovici Anton			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Lect. univ. dr. Savelovici Anton			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					17
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- obligatorii: disciplinele teologice care dau conţinutul propovăduirii - opţionale: metodica predării religiei
4.2 de competenţe	Sintetizarea

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe: Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile, riturile și ritualurile creștine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluția lor istorică și în situația actuală.
6.2 Aptitudini: Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea și alte ceremonii religioase.
6.3 Responsabilitate şi autonomie: Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Formarea unor deprinderi temeinice necesare unui bun catehet
7.2 Obiectivele specifice	1. Programul asigură competențe catehetice preoților parohi, profesorilor de religie, cateheților parohiali și coordonatorilor de programe pentru tineret : comunicare intra parohială, construcția de grupuri de studiu catehumenal, elemente de pedagogie pastorală modernă, legislație românească și europeană în domeniul predării religiei. 2. Principiile construcției pastoralei catehumenale, intervenția catehumenală în condițiile parohiei urbane și rurale, comunicarea adevărului de credință în contextul societății globalismului activ 3. Capacitatea de a construi un proiect catehetic pertinent în condițiile oferite de ethos-ul misionar specific; dezvoltarea de proiecte educaționale biserică-școală-familie; 4. Identificarea corectă a nevoilor de formare intergenerațională. 5. Propune o serie de elemente de cultură istorică și practică 6. Suportul bibliografic necesar dezvoltării formației intelectuale și practice a catehetului modern

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
I. Catehetica – disciplina a Teologiei Practice 1. Relaţia Cateheticii cu Psihologia, Sociologia comunicării, Pedagogia religioasă şi disciplinele Teologiei Pastorale (pastorala catehumenală; cateheza liturgică). Terminologie și bibliografie modernă. 2. Psihologia Vârstelor şi importanța ei în realizarea Catehezei pe grupe de vârstă (copil, adolescent, adult) și structuri pastorale (parohie, centre catehumenale)	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
II. Cateheza în primele veacuri creştine 1. Mântuitorul Iisus Hristos - Învăţătorul Desăvârşit 2. Instituția Catehumenatului: Cateheza Sfinților Apostoli; Cateheza în perioada post apostolică-școli și direcții generale. 3. Forme ale catehezei primare: cateheza baptismală; cateheza mistagogică și morală.	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
III. Cateheți și opere catehetice fundamentale în Orient 1. Clement Romanul; Sfântul Atanasie- pastoralele (295-373 dHr); 2. Origen- opere exegetice (183-253 dHr); 3. Sfântul Chiril al Ierusalimului- cateheze (315-381 dHr); 4. Sfântul Grigorie de Nissa (353-394 dHr)- Marele cuvânt catehetic; 5. Sfântul Ioan Gură de Aur- Catehezele baptismale; Catehezele maritale (344/7-407 dHr); 6. Teodor de Mopsuestia- Articolele Simbolului de credință; Exegeza la Tatăl Nostru; Cateheze baptismale; Cateheze la Liturghie (428 dHr);	Conversaţie euristică, prelegere, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
IV. Cateheți și opere catehetice fundamentale în Occident 1. Sfântul Ambrozie de Milano (339/340- 397dHr)- cateheze liturgice (De sacramentis); opera exegetică (Comentar la Evanghelia de la Luca); 2. Fericitul Augustin (354-430 dHr)- De catechizandis rudibus;	Conversaţie euristică, prelegere, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
V. Catehumenatul și cateheza în epoca bizantină și post-bizantină 1. Școli și curente catehetice în epoca bizantină și post-bizantină 2. Modele catehetice: continuități și discontinuități culturale: marile comentarii catehetice la Dumnezeiasca Liturghie; școlile	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții,	2 ore

monahale și monumentele teologice ale perioadei	întrebări și răspunsuri	
VI. Opera de Catehizare în perioada Evului Mediu/ Occident Orient 1. Reprezentanți de seamă- curente și școli în domeniul catehezei, relevanța lor azi 2. Metode și mijloace catehetice- importanța lor în catehetica vremii 3. Catehismul- istorie și relevanță în instrumentalizarea trasmiterii învățăturii de credință.	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
VII. Opera de Catehizare în perioada a Reformei şi a Iluminismului / Occident și Orient 1. Reprezentanți de seamă; curente și școli în domeniul catehezei 2. Metode și mijloace catehetice- importanța lor în catehetica modernă 3. Catehismul modern- istorie și relevanță în instrumentalizarea trasmiterii învățăturii de credință. 4. Apariţia manualelor și cursurilor de catehetică. Influența lor în mediul ortodox.	Conversaţie euristică, prelegere, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore

Bibliografie

1. Epistola către Diognet, în vol. Scrierile Părinţilor apostolici, colecţia PSB, 1, Bucureşti, EIMBOR, 1979, p. 340
2. Lumina Sfintelor Scripturi. Antologie tematică din opera Sfântului Ioan Gură de Aur, vol. I și II, Ed. Trinitas, Iași, 2007
3. Părinții Bisericii Învățătorii noștri. Despre Dumnezeul Cel Veșnic, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, 628 pg.
4. Sfântul Grigorie de Nazianz, Opere Dogmatice, Editura Herald, Bucureşti, trad. Pr.Dr. Gheorghe Tilea, 2002,
5. Sfântul Grigorie de Nazianz, Cele cinci Cuvântări teologice, trad. Păr. D. Stăniloae, Anastasia, 1993
6. Sfîntul Ioan Casian, Scrieri alese- Aşezămintele mînăstireşti şi convorbirile duhovniceşti, Bucureşti, 1990, 905 pg. coll. Părinţi şi Scriitori Bisericeşti (PSB), nr.57
7. Sfântul Ioan de Kronstadt, Spicul viu – gânduri despre calea mântuitoare, Bucureşti, Editura Sophia, 2002
8. Cuviosul Paisie Aghioritul, Epistole - cale către cer, Ed. Chilia „Bunei Vestiri", Schitul Lacu, Sf. Munte Athos,
9. Sfântul Vasile cel Mare, Scrieri I, Studiu introductiv, traducere, note si indici de Pr. Prof. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti – 1986
10. Coll. Izvoarele Ortodoxiei
11. Coll. Părinți și Scriitori Bisericești
12. Pr. Prof. Dumitru Călugăr, Catehetică, manual pentru institutele teologice
13. Pr. Prof. Nicolae Petrescu, Catehetică, manual pentru seminariile teologice
14. ***, Învățătura de credință ortodoxă, (catehism)
15. Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Introducerea în Catehetica Ortodoxă, Ed. Sofia, Bucureşti, 2004

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Aspecte privind desfăşurarea activităţii în cadrul seminarului.	seminar administrativ	
Studenţii vor întocmi planuri de cateheze şi vor prezenta cateheze, care vor fi dezbătute la orele de seminar:		
1. Tatăl nostru	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	4 ore
2. Cele zece porunci	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	4 ore
3. Cele nouă fericiri	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	6 ore

Bibliografie

1. Epistola către Diognet, în vol. Scrierile Părinţilor apostolici, colecţia PSB, 1, Bucureşti, EIMBOR, 1979, p. 340
2. Lumina Sfintelor Scripturi. Antologie tematică din opera Sfântului Ioan Gură de Aur, vol. I și II, Ed. Trinitas, Iași, 2007
3. Părinții Bisericii Învățătorii noștri. Despre Dumnezeul Cel Veșnic, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, 628 pg.
4. Sfântul Grigorie de Nazianz, Opere Dogmatice, Editura Herald, Bucureşti, trad. Pr.Dr. Gheorghe Tilea, 2002,
5. Sfântul Grigorie de Nazianz, Cele cinci Cuvântări teologice, trad. Păr. D. Stăniloae, Anastasia, 1993
6. Sfîntul Ioan Casian, Scrieri alese- Aşezămintele mînăstireşti şi convorbirile duhovniceşti, Bucureşti, 1990, 905 pg. coll. Părinţi şi Scriitori Bisericeşti (PSB), nr.57
7. Sfântul Ioan de Kronstadt, Spicul viu – gânduri despre calea mântuitoare, Bucureşti, Editura Sophia, 2002
8. Cuviosul Paisie Aghioritul, Epistole - cale către cer, Ed. Chilia „Bunei Vestiri", Schitul Lacu, Sf. Munte Athos,
9. Sfântul Vasile cel Mare, Scrieri I, Studiu introductiv, traducere, note si indici de Pr. Prof. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti – 1986
10. Coll. Izvoarele Ortodoxiei
11. Coll. Părinți și Scriitori Bisericești

12. Pr. Prof. Dumitru Călugăr, Catehetică, manual pentru institutele teologice
13. Pr. Prof. Nicolae Petrescu, Catehetică, manual pentru seminariile teologice
14. ***, Învăţătura de credinţă ortodoxă, (catehism)
15. Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Introducerea în Catehetica Ortodoxă, Ed. Sofia, Bucureşti, 2004
16. Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, IBMBOR, București, trad. D. Fecioru

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează continuu, prin progresul cunoaşterii, dar având grijă să se rămână în Duhul și învățătura Bisericii Ortodoxe. De asemenea activitatea profesorului este centrată pe student, pe competențe și calitatea studiilor, vizând mereu un demers formativ, duhovnicesc. În acest sens, studentul trebuie pregătit pentru a deveni un bun catehet în rândul păstoriților săi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă:			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: - obține minim 50% din punctajul total cumulat; - definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; - manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; - dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
MUZICĂ BISERICEASCĂ ŞI RITUAL
ANULUNIVERSITAR 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				MUZICĂ BISERICEASCĂ ŞI RITUAL			
2.2 Titularul activităţilor de curs				-			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Lect. Dr. Vlădăreanu Mihail			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	-	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5 curs	-	3.6 seminar/laborator	28

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	20
Tutoriat	-
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	47
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică
4.2 de competenţe	Aptitudini muzicale

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs/După caz, platforme electronice de comunicare
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar/După caz, platforme electronice de comunicare

6. Rezultatele învățării

6.1 Cunoștințe	*Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile, riturile și ritualurile creștine (generale sau specifice unor grupuri) în evoluția lor istorică și în situația actuală.*
6.2 Aptitudini	*Studentul/absolventul oficiază acte de ritual şi utilizează textele liturgice sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, utrenia, vecernia, botezul, slujba înmormântării dar şi alte ceremonii religioase.*
6.3 Responsabilitate și autonomie	*Studentul/absolventul (sub condiţia hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcţie ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea şi tipul de rituri şi ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice şi în funcţie de realităţile şi nevoile individuale şi comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Asmilarea unor cunoştinţe generale de istorie a muzicii bisericeşti de tradiţie bizantină din spaţiul românesc 2. Însuşirea elementelor de bază privind notaţia muzicală psaltică şi liniară 3. Formarea deprinderilor practice de cântare bisericească de strană şi corală 4. Formarea deprinderilor practice privind recitativul liturgic 5. Cunoaşterea rânduielilor slujbelor bisericeşti (tipic şi ritual) 6. Înţelegerea bazelor teologice a cântării bisericeşti şi a imnografiei ortodoxe
7.2 Obiectivele specifice	1. Dezvoltarea însuşirilor de interpretare şi înţelegere a muzicii în general şi a muzicii bisericeşti în special. 2. Aprofundarea cunoştinţelor de teorie muzicală (psaltică şi liniară) în vederea însuşirii cântărilor bisericeşti şi laice. 3. Cunoaşterea celor opt glasuri bisericeşti, irmologic şi stihiraric 4. Însuşirea cunoştinţelor pedagogice şi muzicale în vederea învăţării credincioşilor a cântărilor necesare cultului. 5. Cunoaşterea trecutului istoric al cântării Bisericii creştine în general şi al Bisericii Ortodoxe Române, în special. 6. Pregătirea muzicală teoretică şi practică necesară unui viitor preot, profesor de religie, cântăreţ sau dirijor de cor bisericesc. 7. Însuşirea cunoştinţelor de tipic bisericesc (rânduiala Vecerniei, rânduiala Sfintei Liturghii) necesare însuşirii corecte a cântărilor bisericeşti. 8. Formarea deprinderilor de folosire a cărţilor de cult: Octoih, Mineie, Triod, Penticostar, Ceaslov, etc 9. Învăţarea unor cântări calofonice de strană 10. Formarea abilităţilor de interpretare corală corectă, după regulile cântului profesionist 11. Însuşirea unui repertoriu coral adecvat (cântări liturgice, colinde, coruri populare, coruri religioase şi laice din repertoriul universal) 12. Cunoaşterea imnografiei răsăritene 13. Deprinderea elementelor generale, teoretice şi practice, legate de dirijat 14. Formarea unor deprinderi de îndrumare şi de înjghebare a corurilor parohiale, a grupurilor corale şi a celor de strană

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
-	-	-
8.2 Seminar/laborator	**Metode de predare**	**Observaţii**
1. Podobiile celor opt glasuri (glasurile I şi V) 2. Podobiile celor opt glasuri (glasurile II şi VI) 3. Podobiile celor opt glasuri (glasurile III şi VII) 4. Podobiile celor opt glasuri (glasurile IV şi VIII) 5. Cântări la sărbătorile: Acoperământul Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva, Sf. Mare Mucenic Dimitrie 6. Cântări la sărbătorile: Sf. Arhangheli, Sf. Apostol Andrei, Sf. Nicolae 7. Cântări la sărbătorile Maicii Domnului: Adormirea Maicii Domnului, Naşterea Maicii Domnului, Intrarea în biserică a Maicii Domnului 8. Cântări la sărbătorile împărăteşti: Naşterea Domnului, Tăierea Împrejur, Anul Nou şi Sf. Vasile cel Mare şi Botezul Domnului 9. Cântări la sărbătorile: Sf. Trei Ierarhi, Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Sf. Împăraţi Constantin şi Elena, Naşterea Sf. Ioan Botezătorul 10. Cântări la sărbătorile Maicii Domnului: Buna Vestire, 11. Cântări la sărbătorile împărăteşt: Întâmpinarea Domnului, Intrarea Domnului în Ierusalim şi Învierea Domnului	Expunere sistematică, Exemplificare, Audiţie muzicală pentru stimularea interesului studenţilor Expunere sistematică, Exemplificare, Audiţie muzicală pentru stimularea interesului studenţilor	28 ORE

12. Cântări la sărbătorile împărăteşti: Înălţarea Domnului, Rusaliile şi Schimbarea la Faţă 13. Muzica bisericească la români în secolele XIX- XX 14. Elemente generale legate de imnografia bizantină		

Bibliografie:

- Pr. prof. dr, N. Moldoveanu - *Cântările Sf, Liturghii şi alte cântări bisericeşti*. Bucureşti, 1992.
- Prof, N. Lungu, Pr. prof. Gr. Costea, Prof. L Croitoru - *Gramatica muzicii bisericeşti psaltice* - stadiu comparativ cu notaţia liniară.
- Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, *Istoria muzicii bisericeşti la români,* Editura *Basilica*, Bucureşti, 2010
- Vasile Stanciu, *Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara şi ale utreniei de Duminică dimineaţa, compuse şi fixate pe notaţie liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul dimitrie Cunţanu,* Editura *Reîntregirea,* Alba Iulia, 2010
- *Noul Idiomelar*, Bucureşti, 1999, 2000, 2007 ((Ediţie revizuită, completată şi diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu)
- *Cântările Sfintei Liturghii şi alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an, Ed.a II-a, partea I-a şi a II-a,* Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr.Prof.univ.dr.Vasile Stanciu, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2006, 2011.
- Dimitrie Cunţanu, *Cântările bisericeşti după melodiile celor opt glasuri*, Viena, 1890 şi Sibiu 1943
- Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, *Slujbele sfinţilor români din Transilvania*, Cluj, 1990.
- Pr.Vasile Grăjdian, *Elemente de cântare bisericească şi tipic,* Ed.Univ."Lucian Blaga", Sibiu, 1996
- As.dr. Mihail Daniel Vlădăreanu, *Creația Corală cu caracter religios a compozitorilor Dumitru G. Kiriac și Ioan D. Chirescu*, editura Bibliotheca, Târgoviște, 2018

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina modelează aptitudinile necesare săvârşirii cultului creştin ortodox, condiţie fundamentală viitorilor slujitori ai Bisericii. În acelaşi timp, disciplina oferă cunoştinţe muzicale esenţiale viitorilor profesori de Religie din învăţământul primar şi gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	-	-
	Participare activă	-	-
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	80%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	20%
10.6 Standard minim de performanţă			

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
-

Titularul de aplicații
Lect. univ. dr. Mihail-Daniel Vlădăreanu

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE DOGMATICĂ ORTODOXĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea ,,Valahia'' din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Patorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Dogmatică Ortodoxă			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Lect. dr. Traian-Alexandru Miu			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. dr. Cosmin-Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	30	din care: 3.5 curs	20	3.6 seminar/laborator	10

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	-
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	8
Tutoriat	2
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	10
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoştinţe privind istoria dogmelor, a filosofiei, a Noului şi Vechiului Testament şi a Istoriei Bisericeşti Universale
4.2 de competenţe	Sintetizarea, sistematizarea, analiza şi actualizarea doctrinei ortodoxe

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă, acces la videoproiector

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoaşterea doctrinei Bisericii Ortodoxe pentru aplicarea ei în spirit irenic în viaţă
7.2 Obiectivele specifice	Cunoaşterea lui Dumnezeu, cunoaşterea cosmologiei, antropologiei, hristologiei, pnevmatologiei, eshatologiei.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Sf. Treime: Unul în fiinţă şi întreit în Persoane.	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Experienţa vieţii treimice în Biserica primară	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Reflexe ale Sf. Treimi în creaţie	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Formularea dogmei Sf. Treimi	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Unitate şi distincţie în Sf. Treime	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Problematica contemporană privind Sf. Treime	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Lumea, operă a Sf. Treimi	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Virtualităţi alternative Treime -om - cosmos	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Crearea lumii nevăzute	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Crearea lumii văzute, crearea omului	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Căderea în păcat a omului. Consecințele căderii	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Învățătura ortodoxă despre sfinții îngeri	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Problematica actuală om - cosmos	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2
Providența divină. Aspecte și obiecții	Prelegerea interactivă; Dezbaterea; Dialogul.	2

Bibliografie:

- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, Vol. I-III, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
- Pr. Prof. Chiţescu, Pr. Prof. Todoran, Pr. Prof. Zăgrean, Teologia Dogmatică şi Simbolică, Bucureşti, 1955-1958, 2 Vol.
- Pr. Bria, Ioan, Tratat de Teologie dogmatică şi ecumenică, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999.
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, Teologie şi cultură, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, Iisus Hristos Pantocrator, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2005.
- Pr. Prof. D. Popescu, Introducere în Teologie Dogmatică, Ed. Scripta, Bucureşti, 1998
- Colecţia Părinţi şi Scriitori Bisericeşti, Editura Institutului Biblic şi de Misiune, Bucureşti
- Pr. Prof. dr. Boris Bobrinskoy, Taina Bisericii, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
- Alexandre Schmemann, Euharistia Taina Împărăţiei, Editura Anastasia, 1984.
- Episcop Vicar Calinic Botoşăneanul, Logica Trinităţii, Editura GEDO, Cluj-Napoca, 2005.
- John Maeyendorff, Teologia Bizantină, Editura Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1996
- Panayotis Nellas, Omul – animal îndumnezeit, Editura DEISIS, Sibiu, 1999.
- Dominique Beaufils, Pr. Boris Bobrinskoy, John Breck, Olivier Clement, Claude Hiffler, Ioan Cryssavgis, Mitropolitul Meletios, Ignace Peckstadt, Jean Roberty, Bertrand Vergely, Bioetica şi taina persoanei. Perspective ortodoxe, Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Basarab Nicolescu şi Magda Stavinschi, Colecţia Ştiinţă şi Religie, Perspective româneşti asupra ştiinţei şi Teologiei, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
- Idem, Transdisciplinarity in science and religion, 1/2007, 2/2007.
- Idem, Transdisciplinarity appraches of the Dialogue Between Science, art, and religion in the europe of tomorrow, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2008.
- Petre Ţuţea, Omul - tratat de antropologie creşitină, Editura Timpul, Iaşi, 2008.
- Arhimandritul Iustin Popovici, Omul şi Dumnezeul om, Editura Deisis, Sibiu, 1997.
-Yannaras, Christos, Persoana si Eros, Editura Anastasia, Bucuresti, 2000
- Nikos Matsoukas, Teologie Dogmatică şi Simbolică, 3 vol., Editura Bizantină, Bucureşti, 2006.
- Stilianou G. Papadopoulou, Teologie si limba. Teologie experimentala. Limba conventionala, Editura Mitropolia Olteniei
- Sf. Ioan Damaschin, Dogmatica, Editura Institutul Biblic (IBMBOR)
- Lect. Univ Dr. Cristinel Ioja, Dogmatica şi dogmatişti. Prolegomena privind aprofundarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe Române în a doua jumatate a secolului al XX-lea si începutul secolului al XXI-lea, Editura Marineasa, Timisoara, 2008.
- Paul Evdochimov, Ortodoxia, Bucureşti, 1998
- V. Lossky, Chip şi asemănare şi Teologia mistică a Bisericii de Răsărit
- xxx, Metode de cercetare în Teologia Dogmatică, Ed. Sigma, Bucureşti, 2009
- Stoica Ion, Adevărul, lumea şi omul, Ed, ASA, Bucureşti, 2006
- Stoica Ion, *Preoţia privită intrconfesional,Studiu dogmatic, exegetic şi istoric,* Ed. ASA, Bucureşti, 2006

.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Relaţia dintre religie şi ştiinţă : în Evul Mediu şi Epoca Luminilor, în modernism şi postmodernism	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Concepţia ştiinţifică şi teologică despre lume şi viaţă	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Caracterul de persoană al lui Dumnezeu şi al omului	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Coordonatele esenţiale ale existenţei personale	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Învăţătura despre chip şi asemănare	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Relaţia dintre natură şi har în teologia ortodoxă şi catolică	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2
Har şi libertate	Expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2

Bibliografie:

- Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, Vol. I-III, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1998
- Pr. Prof. Chiţescu, Pr. Prof. Todoran, Pr. Prof. Zăgrean, Teologia Dogmatică şi Simbolică, Bucureşti, 1955-1958, 2 Vol.
- Pr. Bria, Ioan, Tratat de Teologie dogmatică şi ecumenică, Ed. România Creştină, Bucureşti, 1999.
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, Teologie şi cultură, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997
- Pr. Prof. dr. D. Popescu, Iisus Hristos Pantocrator, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2005.
- Pr. Prof. D. Popescu, Introducere în Teologia Dogmatică, Ed. Scripta, Bucureşti, 1998

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Ca viitor preot, studentul trebuie să cunoască bine doctrina Bisericii pe care o slujeşte, să ajute pe credincioşi pe calea mântuirii spre a evita rătăcirile doctrinare şi totodată să poată întreţine un dialog pertinent cu ştiinţele, cu societatea şi cu celelalte confesiuni creştine, într-un spirit irenic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Lect. univ dr. Traian-Alexandru Miu

Titularul de aplicații
Asist. Univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE MORALĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				TEOLOGIE MORALĂ			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Prof. univ. dr. Florea Ştefan			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					23
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					23
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					38
3.9 Total ore pe semestru					100
3.10 Numărul de credite					4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Patrologie
4.2 de competenţe	Sintetizarea principiilor morale exprimate în revelaţia supranaturală şi în scrierile Sfinţilor Părinţi

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă sau, după caz, platforme de comunicare on-line.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe *Studentul/absolventul descrie principiile şi normele morale creştine, sistematizează concepte etice precum binele, răul şi infracţiunea, pedepse şi recompense morale etc., distinge şi ierarhizează faptele şi acţiunile sale şi ale semenilor săi, înţelegând şi anticipând consecinţele acestor fapte şi acţiuni din perspectiva valorilor sociale şi ale Evangheliei.*
6.2 Aptitudini *În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul aplică principiile şi normele morale creştine.*
6.3 Responsabilitate şi autonomie *Studentul/absolventul ia decizii responsabile şi argumentate privind faptele şi acţiunile semenilor săi, evaluează valoric rezultatele acţiunilor semenilor săi în raport cu stadiul contemporan al vieţii social-comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➢ Cunoaşterea şi aprofundarea conceptelor fundamentale ale Moralei creştine; ➢ Formarea spiritual-morală a studenţilor prin experierea adevărurilor de credinţă; ➢ Dogmatica este disciplina la care studentul învaţă în mod sistematic doctrina Bisericii. Morala urmăreşte modul în care se aplică doctrina Bisericii în mod practic, la nivel individual şi comunitar.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Orice religie presupune doctrină, cult şi morală; ➢ Cultul şi viaţa morală sunt cele două modalităţi în care se manifestă omul religios; ➢ În lumina revelaţiei divine şi a gândirii omeneşti sănătoase, Teologia morală, ca disciplină teologică, prezintă normele după care creştinul trebuie să-şi ordoneze viaţa sa religioasă sau în funcţie de care trebuie să aplicăm în mod practic, doctrina; ➢ Studentul teolog şi viitorul preot trebuie să ştie mai bine decât orice creştin modul în care se aplică doctrina Bisericii, în care sunt evaluate faptele omeneşti care trebuie să aibă perspectiva normalităţii, adică mântuirea omului; ➢ Aplicarea normelor şi principiilor morale în viaţa creştinului; ➢ Formarea convingerilor morale şi creşterea creştinului în Iisus Hristos, ca mădular al Bisericii.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1-2 Conştiinţa morală. Istoria termenului și a înțelegerii acestuia. Conștiința morală în sistemele etice antice. Conștiința morală în Sf. Scriptură a Vechiului și a Noului Testament. Conştienţa (conștiința psihologică) şi conştiința morală. Teorii privind originea conștiinței morale. Ființa conştiinţei morale. Tipurile de conştiință morală (sigură, scrupuloasă, laxă, îndoielnică, eronată). Educația conștiinței morale.	expunere sistematică; demonstraţie didactică;	4 ore
3-4 Libertatea Morală. a. Actul liber și actul voluntar. Însușirile actului voluntar liber. b. Libertate, indiferenţă şi responsabilitate morală.	expunere sistematică; demonstraţie didactică; prezentare de cărţi;	4 ore
5. Specificul adevăratei libertăți și caracteristicile libertății creștine.	expunere sistematică; demonstraţie didactică;	2 ore
6. Persoana și Personalitatea morală. Idealul personalităţii morale creştine – sfântul.		2 ore
7. Mijloacele formării morale creștine		2 ore
8-9. Faptele omeneşti şi moralitatea acestora		4 ore

a. Motivarea, criteriile şi scopul faptelor omeneşti. b. Faptele omenești (bune, rele, conştiente, inconştiente, indiferente) şi criteriile evaluarii acestora.		
10. Păcatul (noțiunea, ființa păcatului, păcatul și sănătatea duhovnicească).		2 ore
11. Originea îndepărtată şi apropiată a păcatului, cauzele, comiterea si felurile păcatelor.		2 ore
12. Sancţiunea morală, convertirea şi pocăinţa morală.		2 ore
13. Vindecarea de păcat (iertare, pocăință, ispășire).		2 ore
14. Caracterul moral al Sfintelor Taine.		2 ore
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
1. Libertatea Morală. a. Actul liber și actul voluntar. Însușirile actului voluntar liber. b. Libertate, indiferenţă şi responsabilitate morală.	conversația: învățarea prin rezolvarea de probleme („problem-based learning”); studiul de caz; problematizarea	2 ore
2. Persoana și Personalitatea morală. Idealul personalitaţii morale creştine – sfântul.		2 ore
3. Căile înfăptuirii desăvârșirii morale: viața de cult și etosul eclesial.		2 ore
4. Asceza creștină și sensul moral al acesteia.		2 ore
5. Păcatul (noțiunea, ființa păcatului, păcatul și sănătatea duhovnicească).		2 ore
6. Vindecarea de păcat (iertare, pocăință, ispășire).		2 ore
7. Caracterul moral al Sfintelor Taine.		2 ore

Bibliografie:

1. ***, *Teologia Morală Creştină Ortodoxă*, manual universitar în trei volume, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 1980-1981.
2. Pr. Prof. Dumitru Radu *Cursul de morală*, litografiat.
3. Şerban Ionescu, *Morala Creştină*, curs, 1940-1946.
4. Pr. Florea Ştefan, *Spiritualitate şi desăvârşire moral-creştină la Sfântul Grigorie de Nyssa* ,Editura Bibliotheca,Targoviste, 2015.
5. Pr. Florea Ştefan, *Între filosofie şi mistică*, Editura Bibiotheca, Targoviste, 2015
6. Pr. Florea Ştefan, *Familia- o perspectiva morala contemporana,* Editura Bibiotheca, Targoviste, 2018
7. Pr. Florea Ştefan, *Principii etice pentru o civilizaţie a iubirii, Valahia University Press,* Târgovişte, 2009.
8. Dr. Nicolae Mladin, *Asceza şi Mistica Paulină*, Deisis, Sibiu, 1996.
9. Idem, *Studii de Teologie Morală*, Sibiu,1969.
10. Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Adolescenţa*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2001.
11. Georgios Mantzaridis, *Morala creştină*, Ed.Bizantină, 2006.
12. Idem, *Mondializare şi Globalizare*, Ed. Bizantină, 2001.
13. Placide Deseille, *La spiritualite Orthodoxe*, Bazard Editions, 1979.
14. Alsdair Macintzre, *Tratat de Morală după virtute*, Humanitas, 1998.
15. Erich Fuchs, *Le desir et la tandresse*, Labor et Fides, 1979.
16. Idem, *L'ethiaue protestante*; Labor et Fides, 1998.
17. Jean Ansaldi, *Ethique et sactification*, Labor et Fides, 1983.
18. Pr.Prof. Dr. D. Stăniloae, *Ascetica şi Mistica în Biserica Ortodoxă*, Buc., 2005.
19. B.H.Haring, *Libres dans le Christ*, Cerf, 1998.
20. Pierre Grelot, *Problemes de morale fondamentale*, Cerf, 1982.
21. John Breck, *Darul sacru al vieţii*, Patmos, Cluj-Napoca, 2002.
22. Idem, *Unde este Dumnezeu când avem nevoie de El* ?, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2005.
23. Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, *Monahismul egiptean*, Nemira, Bucureşti, 2002.
24. Idem, *Chidul creştinului ortodox de azi*, Hunanitas, 2006.
25. Idem, *Grija Bisericii faţă de mediul ambient*, în ST, nr. 3, 1991.
26. Idem, *Căsătoria-taină a comuniunii şi desăvărşirii persoanei*, în ST, nr. 3-4, 1992.
27. Idem, *Bioetica, familia şi morala creştină*, în ST, nr. 3-4, 1999.
28. Idem, *Despre transplantul de organe*, în Ortodoxia, nr. 4, 2004.
29. Idem, *Planificarea familială, controlul naşterilor şi contracepţia*, în Ortodoxia, nr. 1-2, 2002.
30. Elio Sgreccia &Victor Tambone, *Manual de Bioetică*, Ed.Romano-Catolică, Bucureşti, 2001.
31. Vladimir Soloviov, *Îndreptăţirea Binelui*, Humanitas, Bucureşti, 1994.
32. Servais Pinckaers, *Les sources de la morale chretienne*, Ed. Universitaires Suisse, 1985.
33. Jean-Claude Larchet, *Creştinul în faţa suferinţei şi a bolii*, Sophia,Bucureşti, 2004.

34. Jacques Leclercq, *Saisir la vie a pleines mains*, Casterman, 1962.
35. Angelucci & co., *Iubirea se construieşte*, Ed. Pauline, 1999.
36. Luigi Giussani, *Eul, Puterea Operele*, Nemira, Bucureşti, 2005.
37. Jean-Louis Brugues, *Precis de Theologie Morale Chretienne*, 3 vol., Ed. Parole et Silence.
38. Olivier Clement, *Trupul morții și al slavei*, Ed. Christiana, Bucureşti, 1995.
39. Claude Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința oamenilor*, Ed. Sophia, Bucureşti, 2008.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru punerea în practică a principiilor moralei creştine plecând de la cunoaşterea adevărurilor de credinţă. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală şi morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât şi a profesorilor de Religie în învăţământul primar şi gimnazial.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

Titularul de aplicații
Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
Teologie Liturgică
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Teologie Ortodoxă și Științele Educației
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Liturgică			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Prof. univ. dr. Vîlciu Marian			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Lect. univ. dr. Savelovici Anton			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	9
Tutoriat	2
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	33
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Muzică bisericească, Patrologie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament
4.2 de competenţe	Cunoaşterea ritualului de cult aplicat în Biserica Ortodoxă

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector/ Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de seminar, tablă, acces la videoproiector, acces la Capela Universităţii/ Mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe *Studentul/absolventul descrie şi clasifică ceremoniile, riturile şi ritualurile creştine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluţia lor istorică şi în situaţia actuală.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul oficiază acte de ritual şi utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea şi alte ceremonii religioase.*
6.3 *Studentul/absolventul (sub condiţia hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcţie ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea şi tipul de rituri şi ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice şi în funcţie de realităţile şi nevoile individuale şi comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivele general ale disciplinei	➢ Formarea conştiinţei liturgice a studenţilor teologie care se pregătesc pentru a fi hirotoniţi. ➢ Identificarea pericolelor care conduc la rutină în slujirea liturgică. ➢ Slujirea liturgică în contemporaneitate.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Însuşirea cunoştinţelor privitoare la instituirea şi dezvoltarea cultului divin. ➢ Cunoaşterea temeinică a rânduielilor de cult. ➢ Cunoaşterea conţinuturilor teologice şi duhovniceşti ale slujbelor divine. ➢ Dezvoltarea capacităţilor privind săvârşirea slujbelor divine. ➢ Familiarizarea cu aspectele practice ale slujirii liturgice.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Observaţii**
Partea a patra: Timpurile Liturgice (continuare)		
Cap. 5-6. Sărbătorile domneşti sau praznicele împărăteşti cu date fixe	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	3 ore
Cap. 7. Praznicele împărăteşti cu date schimbătoare	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	3 ore
Cap. 8. Sărbătorile Maicii Domnului	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 9. Durata praznicelor împărăteşti	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Cap. 10-11. Sărbătorile Sfinţilor Îngeri şi ale Sfintei Cruci	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 12. Sărbătorile sfinţilor prăznuiţi în toate Bisericile Ortodoxe	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 13. Neomartirii şi sfinţii naţionali ai diferitelor Biserici Ortodoxe. Sfinţii români. Sfinţii cu moaşte la noi în ţară	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Cap. 14-15. Posturile din cursul anului bisericesc	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 16. Zilele pentru pomenirea generală a celor adormiţi, din cursul anului bisericesc ortodox	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	1 oră
Partea a cincea: Icoana, lăcaşul de cult şi oboectele liturgice		
Cap. 1. Teologia icoanei	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore

Cap. 2. Părţile arhitecturale ale Bisericii şi simbolismul lor	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 3. Obiectele liturgice	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	3 ore
Cap. 4. Veşmintele liturgice	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore
Cap. 5. Semnificaţia materiei folosită în cultul ortodox	Prelegerea interactivă Dezbaterea, Conversaţia	2 ore

Bibliografie

1. Braniştе, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgică generală*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993.
2. Idem, *Cultul Bisericii Ortodoxe faţă de cultul celorlalte confesiuni creştine şi al sectelor din ţara noastră*, în "S.T.", 1951, nr. 1-2.
3. Idem, *Cultul Bisericilor creştine din Orient*, în "Ortodoxia", 1961, nr. 1.
4. Idem, *Originea, instituirea şi dezvoltarea cultului creştin*, în "S.T.", 1964, nr. 3-4.
5. Idem, *Problema unificării calendarului în bisericile ortodoxe*, în "Ortodoxia", 1955, nr. 2.
6. Cireşanu, Dr. Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe de Răsărit*, Bucureşti, 1910-1912.
7. Cândea, Pr.Prof.Dr. Sp., *Necesitatea unităţii pascale creştine*, în "M.A.", 1965, nr. 4-5.
8. Makarios Simonopetritul, *Triodul explicat*, trad. de Diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2000.
9. Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Biserică şi cult pe înţelesul tuturor*, Bucureşti, 1998
10. Idem, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, Vol. I, II, Galaţi, 1996, Vol. III, Bucureşti, 2004, Vol. IV, Bucureşti, 2010.
11. Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
12. *** *Tipic Bisericesc*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1976.
13. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.

8.2 Seminar/laborator	**Metode de predare**	**Observaţii**
Lăcaşurile secundare de cult	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	1 oră
Rolul şi semnificaţia icoanei în cultul ortodox	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Regulile după care se pictează o Biserică	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Arhitectura bisericilor ortodoxe	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	1 oră
Cuvântul în cult, actele şi gesturile liturgice	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Esteticul în cult	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Importanţa obiectelor liturgice în cultul Bisericii	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore
Imnografia creştină şi formele ei în cultul ortodox	Proiectul, Dezbateri, Conversaţii Aplicaţiile practice individuale	2 ore

Bibliografie

1. Braniştе, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgică generală*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993.
2. Idem, *Cultul Bisericii Ortodoxe faţă de cultul celorlalte confesiuni creştine şi al sectelor din ţara noastră*, în "S.T.", 1951, nr. 1-2.
3. Idem, *Cultul Bisericilor creştine din Orient*, în "Ortodoxia", 1961, nr. 1.
4. Idem, *Originea, instituirea şi dezvoltarea cultului creştin*, în "S.T.", 1964, nr. 3-4.
5. Idem, *Problema unificării calendarului în bisericile ortodoxe*, în "Ortodoxia", 1955, nr. 2.
6. Cireşanu, Dr. Badea, *Tezaurul liturgic al Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe de Răsărit*, Bucureşti, 1910-1912.
7. Cândea, Pr.Prof.Dr. Sp., *Necesitatea unităţii pascale creştine*, în "M.A.", 1965, nr. 4-5.
8. Makarios Simonopetritul, *Triodul explicat*, trad. de Diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2000.
9. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
10. Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Biserică şi cult pe înţelesul tuturor*, Bucureşti, 1998.
11. Idem, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, Vol. I, II, Galaţi, 1996, Vol. III, Bucureşti, 2004, Vol. IV, Bucureşti, 2010.

12. Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
13. *** *Tipic Bisericesc*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1976.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează permanent, iar oferta informaţională este una diversificată şi actuală pentru a oferi posibilitatea unei cat mai bune şi complete pregătiri teologice necesare într-o viitoare perspectivă pastorală. În consecinţă, *centrarea pe student, pe competenţe şi calitatea studiilor* reprezintă scopul principal care trebuie atins în cadrul acestui demers formativ.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	60%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	30%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Prof. univ. dr. Marian Vîlciu

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
Misiologie Ortodoxă
Anul universitar 2026-2027

1.Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
1.2 Facultatea/Departamentul	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENŢĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE PASTORALĂ

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Misiologie Ortodoxă			
2.2 Titularul activităţilor de curs				IPS Prof. Dr. Nifon Mihăiţă			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Asist. Dr. Marian Puiescu			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	9
Tutoriat	2
Examinări	2
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	33
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4.Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Patrologie, Vechiul Testament, Noul Testament, Teologia Dogmatică, Teologia Morală, Istoria Bisericii Universale, Istoria Bisericii Ortodoxe Române.
4.2 de competenţe	Sinteza caracteristicilor perioadei de formare şi evoluţie istorică a creştinismului

5.Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, sau, după caz, mijloace electronice pentru platforme de comunicare online.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat.*
6.2 Aptitudini *Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice.*

7.Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însuşirea de noţiuni fundamentale de misiologie şi ecumenism • Aprofundarea legăturii dintre credinţă şi cultură în misiunea Bisericii • Evidenţierea principalelor provocări pastoral-misionare ale Biserici şi răspunsul adecvat
7.2 Obiectivele specifice	• Sublinierea elementelor principale ale misiunii şi pastoraţiei Bisericii în contemporaneitate • Reliefarea activităţii mirenilor în misiunea Bisericii de astăzi • Accentuarea rolului misionar specific al femeii şi al familiei • Formarea spre dialog inter-creştin • Accentuarea principalelor evenimente, noţiuni şi structuri ecumenice

8.Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1.1. Originea și dezvoltarea Mișcării ecumenice (Preliminarii. Consideraţii istorice)	expunere sistematică; demonstraţie didactică;	2 ore
1.2. Rolul Ortodoxiei în Europa mileniului al III-lea		2 ore
1.3. Consideraţii generale privind Ortodoxia şi Dialogul Teologic		2 ore
2.1. Biserica Ortodoxă Română şi Consiliul Ecumenic al Bisericilor		2 ore
3.1. Ortodoxie şi ecumenism		2 ore
3.2. Ortodoxia românească în comuniotatea ecumenică. (Biserica Ortodoxă Română şi implicarea ei pan-creştină).		2 ore
4. 1. Mărturia creștină ecumenică (Misiunea creştină ecumenică)		2 ore
5.1. Misiologia şi mărturia Bisericii (Contextul contemporan al misiologiei și ecumenismului)		2 ore
5.2. Formarea teologică ecumenică		2 ore
6.1. Aspecte teologice inedite		2 ore
6.2.Mărturia comună (Sensul ecumenic al vizitei papaei Ioan Paul al II-lea).		2 ore
6.3.Virtuţile ecumenice ale Ortodoxiei româneşti		2 ore
7.1. Aspecte istorice		2 ore
7.2.Provocări misionare (Uniația – osbtacol împotriva ecumenismului local și universal)		2 ore

Bibliografie:
1. ***, *Biserica Ortodoxă în Uniunea Europeană*, Editura Universităţii Bucureşti, 2006;
2. ***, *Implicaţii ale religiilor asupra securităţii în contextul extinderii U.E.,* Editura Universităţii Naţionale de Apărare, Carol I, Bucureşti, 2006;
3. ***, *Ortodoxia – parte integrantă din spiritualitatea şi cultura europeană,* Mânăstirea Constantin Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, 28 apr.-2 mai 2004;
4. ***, *Religia în societate la început de secol XXI. Tendinţe europene,* Valahia University Press, Târgovişte, 2006;
5. Bobrinskoy, Pr. Prof. Dr. Boris, *Taina Bisericii*, Editura Patmos, Cluj Napoca, 2002;
6. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Dicţionar de Teologie Ortodoxă,* EIBMBOR, Bucureşti, 1991
7. Idem, *Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică,* EIBMBOR, Bucureşti, 1993.
8. Idem, *Ortodoxia în Europa. Locul spiritualităţii române,* Editura Trinitas, Iaşi, 1995;
9. Buchiu, Ştefan, *Ortodoxie şi secularizare,* Editura Libra, Bucureşti, 1999;
10. Icã, pr.prof. univ.dr. Ioan jr, Germano Marani, *Gândirea Socială a Bisericii,* Ed. Deisis, Sibiu, 2002;

11. Himcinschi, Pr. Mihai, *Doctrina trinitară ca fundament misionar,* Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004;
12. Idem, *Biserica în societate, Aspecte misionare ale Bisericii în societatea actuală,* Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006;
13. -Mayendorff John, *Biserica Ortodoxă-ieri şi azi*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1996;
14. Nifon, Prof. Dr. Mihăiţă, *Misiologie creştină,* Editura Asa, Bucureşti, 2006;
15. Idem, *Misiune şi viaţă*, Editura Asa, Bucureşti, 2002;
16. Idem, *Ortodoxia în contextul european contemporan Ortodoxia în contextul european contemporan,* în „Almanah Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2008", Ed. Asa, Bucureşti, 2007, pp. 81-90;
17. Idem, *Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică,* Valahia University Press, Bucureşti, 2009
18. Idem, *Semnificaţia ecumenică şi teologică a vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999)* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2010", Ed. Asa, Bucureşti, 2009, pp. 288-294;
19. Idem, *Misiune şi reconciliere întru slujirea lui Hristos - Dialogul intercreştin şi interreligios în slujirea misionară a P.F. Părinte Patriarh DANIEL,* în vol. *"Euharistion Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române"*, Editura Basilica, Bucureşti, 2011, pp. 280-299;
20. Idem, *Dialog, deschidere şi cooperare în aprofundarea unităţii europene Lisabona* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2012", Ed. Asa, Bucureşti, 2011, (ISSN 1843-9101), pp. 168-172;
21. Idem, *„Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică"* (Valahia University Press, Târgovişte, 2009);
22. Idem, *„Teologie, cultură şi dialog inter-religios în misiunea Bisericii"* (Bibliotheca/ Valahia University Press, Târgovişte, 2014);
23. Plămădeală, Antonie, Dr., *Ca toţi să fie una,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979;
24. Idem, *Tradiţie şi libertate în spiritualitatea ortodoxă,* Pronostic, Bucureşti, 1995,
25. Popescu, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Teologie şi cultură,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993;
26. Idem, *Cultură globală şi culturi particulare*, în „Ortodoxia", nr. 1-2, anul LVII (2006);
27. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Ortodoxia Românească*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii, Ortodoxe Române, Bucureşti, 1992;
28. Idem, *Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Dacia, Cluj-Napoca 1993;
29. Ware Kallistos, *Ortodoxia-calea dreptei credinţe*, Ed. Trinitas, Iaşi, 1992,
30. Weber, Max, *Etica protestantă şi spiritul capitalismului,* traducere de Ighor Lemnij, Editura Humanitas, Bucureşti, 2003.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Principalele organisme ecumenice	expunere sistematică; Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	2 ore
Ortodoxia şi dialogul teologic – consideraţii generale		2 ore
Consiliul ecumenic al Bisericilor		2 ore
Vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România - implicaţii		2 ore
Formarea teologico-ecumenică		2 ore
Obstacole în calea aprofundării ecumenismului local şi universal		2 ore
Prezentarea lucrărilor de seminar		2 ore

Bibliografie:
1. Mantzaridis, Georgios I., *Globalizare şi universalitate: himeră şi adevăr,* traducere Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, Editura Bizantină, Bucureşti, 2002;
2. Schmemann, Pr. Alexander, *Biserică, lume, misiune,* traducere de Maria Vinţeler, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006;
3. Scrima, Andre, *Duhul Sfânt şi unitatea Bisericii. Jurnalul de Conciliu,* Editura Anastasia, Bucureşti, 2004;
4. Spidlik, Thomas, *Spiritualitatea răsăritului Creştin, vol. III- Monahismul*, Ed. Deisis, Sibiu, 2000
5. Achimescu, Pr. Dr. Nicolae, *Religii în dialog,* Editura Trinitas, Iaşi, 2006;
6. Bel, Pr. Prof. Dr. Valer, *Misiune, parohie, pastoraţie. Coordonate pentru o strategie misionară,* Editura Renaşterea, Sluj Napoca, 2002;
7. Idem, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană,* Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004;
8. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Destinul Ortodoxie,* EIBMBOR, Bucureşti, 1989.
9. Clement, Oliver - Bartolomeu I., Patriarhul Ecumenic, *Adevăr şi libertate, Ortodoxia în contemporaneitate*, trad. de Mihai Maci, Editura Deisis, Sibiu, 1997;
10. Nifon, Prof. Dr. Mihăiţă, *Misiologie creştină,* Editura Asa, Bucureşti, 2006;
11. -Idem, *Misiune şi viaţă*, Editura Asa, Bucureşti, 2002;
12. --Idem, *Ortodoxia în contextul european contemporan Ortodoxia în contextul european contemporan,* în „Almanah Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2008", Ed. Asa, Bucureşti, 2007, pp. 81-90;
13. Idem, *Misiune, pastoraţie şi slujire ecumenică,* Valahia University Press, Bucureşti, 2009
14. Idem, *Semnificaţia ecumenică şi teologică a vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999)* în „Almanahul Bisericesc al Arhiepiscopiei Târgovişte 2010", Ed. Asa, Bucureşti, 2009, pp. 288-294;â
15. Yannoulatos, Anastasios Arhiepiscop al Tiranei şi a toată Albania, *Ortodoxia şi problemele lumii contemporane,* traducere de Drd. Gabriel Mândrilă şi Pr. Prof. Dr. Constantin Coman, Editura Bizantină, Bucureşti, 2003.

9.Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru înţelegerea activităţii pastoral-misionare şi de dialog pancreştin a Bisericii noastre, oferind elemente generale de introducere în domeniul misiologiei şi al dialogului intercreştin, precum şi o matrice ştiinţifică de înlegere şi interpretare. Toate aceste elemente consolidează pregătirea intelectuală şi morală a viitorilor slujitori ai Bisericii, cât şi a profesorilor de Religie, atât în învăţământul primar şi gimnazial, cât şi în cel universitar, ori de cercetare academică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: ➢ obține minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
IPS Prof. univ. dr. NIFON Mihăiță

Titularul de aplicații
Pr. Asist. univ. dr. Marian Puiescu

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE PASTORALĂ
ANUL UNIVERSITAR 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă şi Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Pastorală			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					4
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					5
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					18
3.9 Total ore pe semestru					60
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Patrologie, Studiul Noului Testament, Studiul Vechiului Testament, Istoria Religiilor
4.2 de competenţe	Cunoaşterea principiilor misionare creştine

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie principiile şi normele morale creştine, sistematizează concepte etice precum binele, răul şi infracţiunea, pedepse şi recompense morale etc., distinge şi ierarhizează faptele şi acţiunile sale şi ale semenilor săi, înţelegând şi anticipând consecinţele acestor fapte şi acţiuni din perspectiva valorilor sociale şi ale Evangheliei.*
6.2 Aptitudini *În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul aplică principiile şi normele morale și pastorale creştine.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul ia decizii responsabile şi argumentate privind faptele şi acţiunile semenilor săi, evaluează valoric rezultatele acţiunilor semenilor săi în raport cu stadiul contemporan al vieţii social-comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Actualizarea teologiei pastorale în contextul cultural actual. - Cunoaşterea istoriei pastoraţiei creştine şi a marilor personalităţi care au excelat prin viaţa şi opera lor, ca modele de păstori. - Dobândirea deprinderilor practice pentru a fi păstori model. - Identificarea problemelor din societatea contemporană cu relevanță în domeniul teologiei pastorale și conturarea unor răspunsuri academice. - Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului în contextul misiunii Bisericii, atât în raport cu societatea, cât și cu alte culte și religii.
7.2 Obiectivele specifice	- Expunerea şi evidenţierea disciplinei Teologie pastorală în contextul celorlalte discipline teologice şi a rolului ei în formarea studenţilor ca viitori păstori de suflete. - Prezentarea bibliografiei de specialitate. - Mărturiile scripturistice şi patristice referitoare la păstorul de suflete – cunoaştere şi interpretare. - Dobândirea cunoştinţelor de bază despre preoţie şi rolul preotului în Biserica Ortodoxă. - Expunerea şi analiza principalelor caracteristici ale preoţiei creştine: sublimitate, demnitate, responsabilitate etc. - Înţelegerea aspectelor specifice ale identificării viitorilor păstori de suflete – vocaţia pentru preoţie, virtuţile necesare viitorului preot sau tactul pastoral. - Expunerea informaţiilor referitoare la parohie ca spaţiu de activitate pastoral-misionară. - Instruirea viitorilor slujitori ai Bisericii în problemele legate de activitatea pastorală în parohie. - Dobândirea metodelor şi a mijloacelor de cunoaştere a parohiei – vizitele pastorale. - Înţelegerea aspectelor specifice de pastoraţie a diferitelor categorii de credincioşi, în funcţie de vârstă (copii, tineri, adulţi, bătrâni) sau categorie socială (bolnavi, şomeri, imigranți, dependenţii). - Cunoaşterea binefacerilor Tainei Pocăinţei şi ale lucrării de părinte duhovnicesc în viaţa credincioşilor. - Mijlocirea de cunoştinţe referitoare la principiile, metodele şi căile de pastoraţie pentru vindecarea de patimi.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Despre viaţa morală a preotului	- expunere sistematică - conversaţie euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Virtuţi caracteristice preotului ca păstor şi om		2 ore
Familia preotului		2 ore
Parohia și instalarea preotului în parohie		2 ore
Cunoașterea parohiei, necesitate și deziderat pentru o pastorație eficientă		2 ore
Parohia – mediu oportun de desfăşurare a activităţii pastoral-misionare (mijloace şi metode de lucru)		2 ore
Cultul bisericesc - mijloc de pastorație colectivă		2 ore

Bibliografie

1. Allen, Joseph, *Slujirea Bisericii – chip al grijii pastorale*, trad. de IPS Dr. Irineu Pop-Bistriţeanul, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2010.
2. Andrei, Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, *Păstorul şi turma*, Editura Reîntregirea, Cluj-Napoca, 2012.
3. Braniște, Ene, *Vocație și respnsabilitate în slujirea preoțească*, Editura Basilica, București, 2014.

4. Cândea, Spiridon, *Parohia ca teren de activitate pastorală a preotului,* în „Mitropolia Olteniei", XII(1960), nr. 5-6, pp. 283-290.
5. Ciobotea, Ilie-Dan, *Chemarea preoţească,* în „Mitropolia Ardealului", XVIII(1973), nr. 1-2, pp. 63-72.
6. Ciobotea, Ilie-Dan, *Familia creştină – „Biserica de acasă"*, în „Familia creştină azi", Editura Trinitas, Iaşi, 1995.
7. Coman, Ioan G., *Chipul preotului după Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi*, în „Studii Teologice", VIII (1956), nr. 3-4, pp. 155-166.
8. Hansher, Irenee, *Paternitatea şi îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creştin*, trad. de Mihai Vladimirescu, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
9. Herma, *Păstorul*, în „Scrierile Părinţilor Apostolici", trad. de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979.
10. Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Efrem Sirul, *Despre preoție*, Editura Sofia, București, 2004.
11. Sf. Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, Editura Egumenița, Galați.
12. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
13. Necula, Nicolae, *Curs de pastorală*, (dactilografiat).
14. Necula, Nicolae, *Cultura preotului – condiţie esenţială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă *Patriarhul Justinian* a Universităţii din Bucureşti - 2002", Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2002, pp. 311-324.
15. Sf. Nectarie de Eghina, *Despre preoție*, trad. din greacă de Parascheva Grigoriu, Editura Sofia, București, 2008.
16. Necula, Nicolae, *Parohia – spaţiu de activitate pastoral-misionară a preotului*, în „Glasul Bisericii", LVII (2001), nr. 1-4, pp. 60-77.
17. Necula, Nicolae, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. I, II, Galaţi, 1996 şi Vol. III, Bucureşti, 2004.
18. Plămădeală, I.P.S. Antonie, *Preotul în Biserică, în lume şi acasă*, Sibiu, 1996.
19. Santi, Cosmin, *Parohia, mediu oportun de desfăşurare a activităţii pastoral-misionare – (mijloace şi metode de lucru)*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Lucrarea pastoral-misionară a Bisericii și impactul social și comunitar al acesteia - istorie, actualitate, perspective", Editura Valahia University Press, Târgovişte, 2015, pp. 456-475.
20. Santi, Cosmin, *Vocation and Spiritual Qualities of Priest, Canon Condition for the Effective Pastoral Missionary*, în „Teologia", 61 (2014), nr. 4, pp. 138-156.
21. Santi, Cosmin, *Cultul bisericesc între uniformizare și înnoire*, în „Almanah Bisericesc", Editura Arhiepiscopiei Târgoviştei, 2020, pp. 167-181.
22. Timiadis, Mitrop. Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
23. Vintilescu, Petre, *Spovedania şi duhovnicia*, Alba Iulia, 1995.
24. Vintilescu, Petre, *Preotul în faţa chemării sale de păstor al sufletelor*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Parohia ca formă de organizare a vieţii ecleziale	- expunere sistematică - conversație euristică - lucru în echipă - problematizare	2 ore
Cunoaşterea şi organizarea parohiei. Vizitele pastorale şi importanţa lor pentru cunoaşterea parohiei		2 ore
Colaboratorii preotului în activitatea pastorală (cântăreţul bisericesc, epitropul, membrii Consiliului şi Comitetului parohial)		2 ore
Colaborarea preotului cu autorităţile bisericeşti şi civile		2 ore
Pastoraţia familiei (pastoraţia candidaţilor la căsătorie şi a tinerilor căsătoriţi); Pastoraţia copiilor şi a tinerilor		2 ore
Pastoraţia bătrânilor și bolnavilor		2 ore
Pastoraţia şomerilor/ Pastoraţia în medii instituţionale: (armată, penitenciare, spitale, orfelinate, azile); lucrarea filantropico-socială a preotului		2 ore

Bibliografie

1. Allen, Joseph, *Slujirea Bisericii – chip al grijii pastorale*, trad. de IPS Dr. Irineu Pop-Bistriţeanul, Editura Renaşterea, Cluj-Napoca, 2010.
2. Andrei, Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, *Păstorul şi turma*, Editura Reîntregirea, Cluj-Napoca, 2012.
3. Braniște, Ene, *Vocație și respnsabilitate în slujirea preoțească*, Editura Basilica, București, 2014.
4. Cândea, Spiridon, *Parohia ca teren de activitate pastorală a preotului,* în „Mitropolia Olteniei", XII(1960), nr. 5-6, pp. 283-290.
5. Ciobotea, Ilie-Dan, *Chemarea preoţească,* în „Mitropolia Ardealului", XVIII(1973), nr. 1-2, pp. 63-72.
6. Ciobotea, Ilie-Dan, *Familia creştină – „Biserica de acasă"*, în „Familia creştină azi", Editura Trinitas, Iaşi, 1995.
7. Coman, Ioan G., *Chipul preotului după Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi*, în „Studii Teologice", VIII (1956), nr. 3-4, pp. 155-166.
8. Hansher, Irenee, *Paternitatea şi îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creştin*, trad. de Mihai Vladimirescu, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
9. Herma, *Păstorul*, în „Scrierile Părinţilor Apostolici", trad. de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1979.
10. Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Efrem Sirul, *Despre preoție*, Editura Sofia, București, 2004.
11. Sf. Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, Editura Egumenița, Galați.
12. Metallinos, Gheorghios D., *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
13. Necula, Nicolae, *Curs de pastorală*, (Dactilografiat).
14. Necula, Nicolae, *Cultura preotului – condiţie esenţială a succesului pastoral în vremea noastră*, în „Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă *Patriarhul Justinian* a Universităţii din Bucureşti - 2002", Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2002, pp. 311-324.
15. Sf. Nectarie de Eghina, *Despre preoție*, trad. din greacă de Parascheva Grigoriu, Editura Sofia, București, 2008.
16. Necula, Nicolae, *Parohia – spaţiu de activitate pastoral-misionară a preotului*, în „Glasul Bisericii", LVII (2001), nr. 1-4, pp. 60-77.

17. Necula, Nicolae, *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. I, II, Galaţi, 1996 şi Vol. III, Bucureşti, 2004.
18. Plămădeală, I.P.S. Antonie, *Preotul în Biserică, în lume şi acasă*, Sibiu, 1996.
19. Santi, Cosmin, *Parohia, mediu oportun de desfăşurare a activităţii pastoral-misionare – (mijloace şi metode de lucru)*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Lucrarea pastoral-misionară a Bisericii și impactul social și comunitar al acesteia - istorie, actualitate, perspective", Editura Valahia University Press, Târgovişte, 2015, pp. 456-475.
20. Santi, Cosmin, *Vocation and Spiritual Qualities of Priest, Canon Condition for the Effective Pastoral Missionary*, în „Teologia", 61 (2014), nr. 4, pp. 138-156.
21. Santi, Cosmin, *Cultul bisericesc între uniformizare și înnoire*, în „Almanah Bisericesc", Editura Arhiepiscopiei Târgovişţei, 2020, pp. 167-181.
22. Timiadis, Mitrop. Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, Editura Sofia, Bucureşti, 2001.
23. Vintilescu, Petre, *Spovedania şi duhovnicia*, Alba Iulia, 1995.
24. Vintilescu, Petre, *Preotul în faţa chemării sale de păstor al sufletelor*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează permanent, iar oferta informaţională este una diversificată şi actuală pentru a oferi posibilitatea unei cât mai bune şi complete pregătiri teologice necesare într-o viitoare perspectivă pastorală. În consecinţă, centrarea pe student, pe competenţe şi calitatea studiilor reprezintă scopul principal care trebuie atins în cadrul acestui demers formativ.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participarea activă la activitatea didactică, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
DREPT CANONIC ORTODOX, LEGISLAȚIE ȘI ADMINISTRAȚIE BISERICEASCĂ
ANUL UNIVERSITAR 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă și Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					32
3.9 Total ore pe semestru					60
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Patrologie, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Istoria Bisericească Universală
4.2 de competenţe	Sintetizarea principiilor morale exprimate în revelaţia supranaturală şi în scrierile Sfinţilor Părinţi

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, videoproiector, platforma Moodle.

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoștințe *Studentul/absolventul descrie principiile și normele morale creștine, sistematizează concepte etice precum binele, răul și infracțiunea, pedepse și recompense morale etc., distinge și ierarhizează faptele și acțiunile sale și ale semenilor săi, înțelegând și anticipând consecințele acestor fapte și acțiuni din perspectiva valorilor sociale și ale Evangheliei.*
6.2 Aptitudini *În baza unei gândiri reflexive, studentul/absolventul aplică principiile și normele morale creștine.*
6.3 Responsabilitate și autonomie *Studentul/absolventul ia decizii responsabile și argumentate privind faptele și acțiunile semenilor săi, evaluează valoric rezultatele acțiunilor semenilor săi în raport cu stadiul contemporan al vieții social-comunitare.*

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Formarea intelectual-canonică a viitorului slujitor bisericesc, în treptele de diacon, preot, arhiereu. - Această formare se realizează treptat prin însuşirea limbajului de drept, fixându-se noţiunile fundamentale, principiile dreptului canonic şi natura sinodală a legislaţiei bisericeşti. - Actualizarea Dreptului canonic ortodox în contextul juridic, cultural şi ştiinţific actual. - Identificarea problemelor canonico-juridice din Biserică și din societatea contemporană, cu relevanță în domeniul teologiei practice, şi conturarea unor răspunsuri adecvate la acestea. - Formarea și cultivarea unei conştiinţe canonice a viitorilor slujitori ai Bisericii, capabili să articuleze un dialog onest între Biserică și Stat, în contextul actual.
7.2 Obiectivele specifice	- Evidenţierea specificului și a importanţei disciplinei Drept Canonic Ortodox, în contextul celorlalte discipline teologice, mai ales al disciplinelor din Teologia Practică. - Evidenţierea perspectivei eclesiale asumate în abordarea teologiei practice, în contextul actual. - Actualizarea reperelor patristice în relaţia dintre membrii Bisericii și în relația dintre Biserică și Stat. - Cunoaşterea principalelor resorturi ideologice care au distorsionat relaţia dintre membrii Bisericii și relatia dintre Biserică și Stat. - Familiarizarea cu principalele direcţii juridico-legislative, din contextul politic, cultural şi ştiinţific actual. - Formarea şi cultivarea unei conştiinţe a dialogului care să articuleze o relaţie adecvată între Biserică și Stat. - Prezentarea specificului Ortodoxiei în dialogul dintre Biserică și Stat, în contextul actual. - Relaţionarea datelor din cadrul teologiei practice cu datele specifice celorlalte discipline teologice, în vederea formării unei perspective unitare. - O bună orientare în bibliografia specifică Dreptului canonic ortodox, teologiei practice și științelor juridice.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Membrii Bisericii Ortodoxe Clerul (episcopii, preoţii şi diaconii)	- expunere sistematică - conversație euristică - lucru în echipă - problematizare	4 ore
Mirenii sau laicii		2 ore
Monahii sau călugării		2 ore
Organismele de conducere ale Bisericii Ortodoxe. Organismele personale de conducere ale Bisericii Ierarhia de instituire divină (harică)		2 ore
Ierarhia de instituire bisericească (jurisdicțională)		2 ore
Organismele sinodale de conducere ale Bisericii		4 ore
Formele de organizare şi de conducere a Bisericii Ortodoxe (parohie, eparhie)		4 ore
Sfântul şi Marele Sinod al Ortodoxiei din Creta, sub semnul canonicității și sinodalității		2 ore
Bunurile bisericeşti – dreptul de proprietate al Bisericii Ortodoxe		4 ore
Libertatea religioasă în dreptul Uniunii Europene		2 ore

Bibliografie

1. ***, *Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2022.
2. Floca, Ioan N., *Drept canonic ortodox, legislaţie şi administraţie bisericească,* vol. I şi II, EIBM al BOR, Bucureşti, 1990.
3. Floca, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi comentarii*, ediţia a III-a revăzută, Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
4. Phidas, Vlassios, *Drept canonic. O perspectivă ortodoxă*, trad. din lb. greacă de Pr. Adrian Dinu, Editura Trinitas, Iași, 2008.
5. Patsavos, Lewis J., *Valenţele duhovniceşti ale Sfintelor Canoane*, trad. de Emanuel P. Tăvală, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
6. Santi, Cosmin, *Procedura de judecată în dreptul canonic și dreptul civil. Aspecte comparative*, Editura C.H. Beck, București, 2023.
7. Santi, Cosmin, *Opera canonică a Sfântului Ierarh Antim Ivireanul, Mitropolitul Țării Românești*, în „Ierarhi rezidenți la Târgoviște, iubitori de cultură și promotori ai valorilor creștine prin intermediul tiparului și al educației", Editura Arhiepiscopiei Târgovişte, Târgiviște, 2025, pp. 311-320.
8. Santi, Cosmin, *Drept și canonicitate în viața Bisericii și a Statului democratic*, în „In Honorem - Pr. Prof. Univ. Dr. Constantin Rus", Editura Universității „Aurel Vlaicu", Arad, 2023, pp. 364-380.
9. Santi, Cosmin, *Principiul nomocanonic reflectat în Pravila cea Mare de la Târgoviște (1652)*, în „Matei Basarab – ctitor de biserici, sprijinitor al tiparului și promotor al celei mai raționale epoci din istorie", Editura Arhiepiscopiei Târgovişte, 2022, pp. 392-405.
10. Santi, Cosmin, *Pravila Diaconului Coresi, prima carte de legi tipărită în limba română*, în „Diaconul Coresi- ctitor de limbă română, misionar al credinţei străbune şi slujitor devotat al neamului românesc", Editura Arhiepiscopiei Târgovişte, Târgovişte, 2017, pp. 87-99;
11. Santi, Cosmin, *Pravila coresiană - capodoperă a dreptului românesc scris*, în „Tipăriturile Diaconului Coresi", Editura Arhiepiscopiei Târgovişte, Târgovişte, 2025, pp. 218-238.
12. Santi, Cosmin, *Prevederi canonice privind Sfânta Taină a Spovedaniei şi Sfânta Taină a Euharistiei*, în „Adevărul şi frumuseţea credinţei creştine-îndrumător pentru tinerii de azi", Editura Arhiepiscopiei Târgovişte, 2017, pp. 146-157.
13. Santi, Cosmin, *Dreptul de devoluțiune și instituția controlului judiciar în dreptul canonic*, în „Studii și Cercetări Juridice", revista Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu" al Academiei Române, 12 (68), 2023, nr. 3, ISSN 2284-9394, DOI: 10.59277/scj.2023.3.05, pp. 399-418.
14. Santi, Cosmin, *The Importance of Scientific Research in Canon Law Today*, în „Journal of Education, Society & Multiculturalism (JESM)", III (2022), no. 2, pp. 36-47.
15. Santi, Cosmin, *The Relation between Sacred Law and Secular Law. A Comparative Analysis*, în „International Journal of Orthodox Theology (IJOT)", 12 (2022), nr. 4, pp. 114-135.
16. Santi, Cosmin, *Importanța izvoarelor și instituțiilor juridice în dezvoltarea dreptului canonic ortodox*, în „Mitropolia Olteniei", LXXVI (2019), nr. 5-8, pp. 133-148.
17. Santi, Cosmin, *The Legal Status of the Church during the Union of Romanian Principalities*, în „Teologia", 78 (2019), nr. 1, pp. 118-132.
18. Santi, Cosmin, *Libertatea religioasă în Dreptul Uniunii Europene*, în „Studia Universitatis Babeş-Bolyai, series Iurisprudentia", 64 (2019), nr. 1, pp. 72-106.
19. Santi, Cosmin, *Sinodalitatea, forma autentică de conducere democratică a Bisericii Ortodoxe*, în „Dinamica legislativă şi realitatea juridică", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2025, pp. 301-313.
20. Santi, Cosmin, *Canon Law and its Relationship with State Law*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Teologia Ortodoxă și slujirea aproapelui: paradigme, exigențe, tendințe contemporane", Editura Bibliotheca, Târgovişte, 2024, pp. 228-241.
21. Santi, Cosmin, *Dreptul canonic în cadrul sistemului general de drept*, în „Rolul Curţii Constituţionale şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie în configurarea dreptului românesc după intrarea în vigoare a noilor coduri", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2020, pp. 113-123.
22. Santi, Cosmin, *Necesitatea dreptului canonic în viața comunitară a Bisericii*, în „Misiune, spiritualitate, cultură: Teologie și tradiție, spiritualitate și modernitate. Contribuția patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și a traducătorilor de cărți bisericești la spiritualitatea și cultura românească", Editura Bibliotheca, Târgovişte, 2020, pp. 126-137.
23. Santi, Cosmin, *Principiile fundamentale ale dreptului canonic ortodox. O abordare analitică*, în „Starea excepţională şi alerta ordinii de drept. Implicaţii juridice ale crizei sanitare generată de pandemia Covid-19", Editura Universul Juridic, București, 2021, pp. 129-143.
24. Santi, Cosmin, *Aspecte teoretice și jurisprudență în materie canonică privind problema autocefaliei bisericești*, în „Rolul jurisprudenţei în dezvoltarea noului drept român", Academia Română, Editura Universul Juridic, București, 2019, pp. 248-256.
25. Santi, Cosmin, *Unitatea Bisericii – deziderat al Sfântului și Marelui Sinod din Creta*, în „Unitate și dăinuire. Centenar România Mare 1918-2018", Editura Montefano, Fabriano, Italia, 2019, pp. 222-230.
26. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul I. Teologia Dreptului*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010.
27. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul II. Izvoarele Dreptului Canonic Ortodox*, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
28. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul III. Principiile Dreptului Canonic Ortodox*, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.
29. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul IV. Structura, organizarea și membrii Bisericii*, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.
30. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul V. Probleme canonice actuale*, Editura Andreiana, Sibiu, 2014.
31. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VI. Ortodoxia românească*, Editura Andreiana, Sibiu, 2015.
32. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VII. Relațiile externe ale Bisericii. Ecumenismul*, Editura Andreiana, Sibiu, 2016.
33. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul VIII. Fragmente de curs*, Editura Andreiana, Sibiu, 2017.
34. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul IX. Îndrumător canonic. Alte studii și articole*, Editura Andreiana, Sibiu, 2018.
35. Stan, Liviu, *Biserica și Dreptul X. Studii sibiene*, Editura Andreiana, Sibiu, 2019.
36. Stan, Liviu, *Mirenii în Biserică. Studiu canonic-istoric*, Tiparul tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1939.
37. Stan, Liviu, *Ontologia Juris*, Tiparul tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1943.

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Canoanele Apostolice/ prezentarea şi analizarea lucrărilor de seminar	- expunere sistematică - conversaţie euristică - lucru în echipă - problematizare	4 ore
Canoanele Sinoadelor Ecumenice/ prezentarea şi analizarea lucrărilor de seminar		4 ore
Canoanele Sinoadelor Locale/ prezentarea şi analizarea lucrărilor de seminar		2 ore
Canoanele Sfinților Părinți/ prezentarea şi analizarea lucrărilor de seminar		2 ore
Canoanele întregitoare/ prezentarea şi analizarea lucrărilor de seminar		2 ore

Bibliografie

1. ***, *Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2022.
2. Floca, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi comentarii*, ediţia a III-a revăzută, Arhidiecezană, Sibiu, 2005.
3. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 1, Partea I, Tipografia Diecezană, Arad, 1930.
4. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 1, Partea a II-a, Tipografia Diecezană, Arad, 1931.
5. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 2, Partea I, Tipografia Diecezană, Arad, 1931.
6. Milaş, Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. 2, Partea a II-a, Tipografia Diecezană, Arad, 1936.
7. Lewis J. Patsavos, *Valenţele duhovniceşti ale Sfintelor Canoane*, trad. de Emanuel P. Tăvală, Editura Andreiana, Sibiu, 2012.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă informaţiile necesare pentru organizarea unei pastoraţii eficiente în conformitate cu canoanele Bisericii Ortodoxe.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participarea activă la activitatea didactică, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării	Titularul de curs	Titularul de aplicații
25.09.2026	*Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi*	*Asist. univ. dr. Cosmin Iulian Cîrstea*

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
ISTORIA ŞI FILOSOFIA RELIGIILOR
Anul universitar 2026-2027

1.Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia" din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie
1.3 Departamentul	Teologie Pastorală
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	4 ani
1.6 Programul de studii/Calificarea	Licență

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				**Istoria şi filosofia religiilor**			
2.2 Titularul activităților de curs				Pr. Conf. Dr. **ARION Alexandru-Corneliu**			
2.3 Titularul activităților de seminar				Asist. Dr. **CÂRSTEA Cosmin Iulian**			
2.4 Anul de studiu	**III**	2.5 Semestrul	**II**	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 din care: curs	2	3.3 1 seminar:	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	3.5. din care: curs	28	3.6. seminar:	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	14
Tutoriat	-
Examinări	26
Alte activităţi	-
3.7 Total ore studiu individual	64
3.9 Total ore pe semestru	106
3.10 Numărul de credite	3

4.Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	➢ Istoria antică şi medievală şi a lumii ➢ Istoria filosofiei ➢ Istoria logicii
4.2 de competenţe	➢ *Cunoaşterea şi înţelegerea* mentalităţilor principalelor civilizaţii antice prin prezentarea dimensiunii lor religioase ➢ *Explicarea şi interpretarea* surselor şi mecanismelor de generare a problematicii Istoriei şi filosofiei Religiilor ➢ *Organizarea şi conducerea* demersului ştiinţific de cercetare ➢ *Valorificarea* deprinderilor de corelare a disciplinei Istoria şi filosofia Religiilor cu alte discipline teologice

5.Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	➢ Interactivitate, încercând obţinerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic; ➢ Împletirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproiectorului
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	➢ Dialoguri libere, în special la seminarii, pentru stimularea interesului studenţilor;

6. Rezultatele învățării

6.1 **Cunoștințe** *Studentul/absolventul recunoaște și explică dedicarea spirituală a unei persoane sau a unui grup pentru căutarea unui scop mai înalt al vieții, dincolo de limitele materiale ale existenței.*
6.2 **Aptitudini** *Studentul/absolventul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres moral, cum sunt: rugăciunea, meditația, asceza, filantropia etc.*
6.3. **Responsabilitate** și **autonomie** *Studentul/absolventul gândește autonom și responsabil, alternând rituri și metode de progres moral și spiritual.*

7.Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➢ Cunoaşterea mai bună a propriei identităţi cultural-religioase, cu ajutorul studiului comparativ al religiilor lumii antice, moderne şi contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	➢ Cunoaşterea fenomenului religios în vederea unei înţelegeri mai profunde a gândirii omului („homo religiosus") de-a lungul epocilor mari de timp. ➢ Tematizarea problemelor structurale de importanţă majoră pentru fiecare religie în parte: izvoare şi literatura sacră, divinităţi şi semnificaţii, morală, cult, magie şi mantică, eshatologie şi ritualuri funerare. ➢ Identificarea conceptelor şi mentalităţilor din spaţiul religios antic care au facilitat proliferarea şi triumful creştinismului în faţa păgânismului milenar;

8.Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
I. **Religiile la marile popoare antice (II)**	– Interactivitate, încercând obţinerea feed-back-ului necesar optimei derulări a procesului didactic	**14 ore**
I.1. Religia **tracilor** şi a **geto-dacilor**: izvoare şi divinităţi; Cult şi eshatologie la geto-daci; Reminiscențe geto-dacice în credințele populare românești	– Dialoguri libere, în special la seminarii, pentru stimularea interesului studenţilor	4 ore
I.2. Religiile de **mistere** şi filosofia religioasă: eleusine, orfice, dionisiace; Cultul lui Mithra, al lui Osiris şi Isis	– Împletirea materialului de predare clasic (scris) cu cel modern, prin intermediul videoproiectorului	2 ore
I.3. Religia Iranului antic: **Zoroastrismul** – istorie şi actualitate;		2 ore
I.4. **Zoroastrismul**: concepţia despre divinitate		2 ore
I.5. Religia populaţiilor **germanice**		2 ore
I.6. Religia romanilor: izvoare, divinităţi şi morală; locuri de cult, sacerdoţiu şi cultul morţilor		2 ore
II. Filosofia religioasă în perioada elenistă		2 ore
III. Religia populaţiilor germanice		2 ore
IV. Misterele eleniste orientale		2 ore
V. Filosofia religioasă în perioada elenistă		2 ore
VI. Gnosticismul, maniheismul şi mandeismul		2 ore
VII. Religia **celţilor**		2 ore
VIII. Religia vechilor popoare **slave**		2 ore

BIBLIOGRAFIE

1. **Arion**, Alexandru-Corneliu, *„Consideraţii asupra conceptului zoroastrian de divinitate"*, în *Studii Teologice*, seria a III-a, anul VI, nr 2, aprilie-iunie, 2010;
2. **Balca**, Diac. Prof. Dr. Nicolae, *Istoria filozofiei antice*, EIBMBOR, Bucureşti, 1982;
3. **Eliade**, Mircea, *Istoria credinţelor şi a ideilor religioase*, vol. 1, Bucureşti, 1981;
4. **Eliade**, M. & **Culianu**, I.P., *Dicţionar al Religiilor,* Humanitas, 1993, 1995;
5. **Filoramo**, G., **Massenzio**, M., **Raveri**, M., **Scarpi**, P., *Manual de Istorie a religiilor*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2004;
6. **Filoramo**, Giovanni (coord), *Istoria Religiilor*, vol. I: *Religiile antice*, Edit. Polirom, Iaşi, 2008;
7. **Filoramo**, Giovanni (coord), *Istoria Religiilor*, vol. V: *Religiile Americii precolumbiene si ale populatiilor indigene***,** Edit. Polirom, Iaşi, 2010;
8. **Gaarder**, Jostein, *Lumea Sofiei*, Edit. Univers, Bucureşti, 2006.
9. **Hersch**, Jeanne, *Mirarea filozofică. Istoria filozofiei europene*, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1994.
10. **Jones**, Lindsay (editor-in-chief), *Encyclopedia of Religion*, 2-nd edition, 15 vol., Macmillan Reference USA, Thomson Gale, 2005;
11. **Malherbe**, Michel, *Enciclopedia religiilor*, vol. 1, Edit. Nemira, Bucureşti, 2012;
1. **TARDIEU**, M., *Maniheismul*, trad. rom., Timişoara, 1995;
12. **VERNANT**, J.-P., *Mit şi gândire în Grecia antică*, trad. rom., 2 vol., Bucureşti, 1995;

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
1. Gândirea filosofică greacă ca „Preparatio Evangelica"	– Dialoguri libere, pentru stimularea interesului studenţilor	4 ore
2. Analiza fenomenologică şi psihologică a categoriei „sacrului"		4 ore
3. Discuţii pe marginea lucrărilor de seminar		6 ore

Bibliografie

1. **Eliade**, Mircea, *Sacrul şi profanul*, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1995.
2. **Eliade**, Mircea, *Tratat de istorie a religiilor*, ed. a II-a, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1995
3. **Eliade**, M.& **Culianu**, I.P., *Dicţionar al Religiilor,* Humanitas, 1993, 1995;
4. **Filoramo**, G., **Massenzio**, M., **Raveri**, M., **Scarpi**, P., *Manual de Istorie a religiilor*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2004;
5. **Kernbach**, Victor, *Dicţionar de Mitologie Generală,* ed. II-a, Edit. Albatros, Bucureşti, 1995;
6. **Balca**, Diac. Prof. Dr. Nicolae, *Istoria filozofiei antice*, EIBMBOR, Bucureşti, 1982

9.Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

O bună impregnare a caracterului moral teologic şi a pregătirii intelectuale, în vederea slujirii Bisericii strămoşeşti şi a împroprierii, precum şi a adaptării la cultura societăţii contemporane.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen oral	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Participare activă	Observare sistematică	5%
	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
10.6 Standard minim de performanță			

Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- obține minim 50% din punctajul total cumulat;
- definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora;
- manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului;
- dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.

Data completării	Titularul de curs	Titularul de aplicații
25.09.2026	Pr. Conf. Dr. Alexandru-Corneliu Arion	Asist. Dr. Cârstea Cosmin-Iulian

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA" DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
TEOLOGIE FUNDAMENTALĂ
Anul universitar 2026-2027

1.Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Valahia din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă şi Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă-zi
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2.Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Teologie Fundamentala			
2.2 Titularul activităţilor de curs				Pr. conf. univ. dr. Sorin Bute			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				As. univ. dr. Cosmin Cîrstea			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3.Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14

Distribuţia fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	4
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	6
Tutoriat	4
Examinări	2
Alte activităţi:	
3.7 Total ore studiu individual	22
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4.Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Teologie Dogmatica, Teologie Morala
4.2 de competenţe	

5.Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs, tablă, acces la videoproiector

6.Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe Studentul/absolventul descrie sistematic şi raţional concepte religioase şi teologice, raportându-se la evoluţia lor istorică şi le explică în mod critic şi argumentat.
6.2. Aptitudini Studentul/absolventul analizează sistematic teorii şi concepte teologice şi acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziţii de toleranţă religioasă, şi caută fundamente creştine comune mai multor grupuri religioase.
6.3. Responsabilitate şi autonomie Studentul/absolventul gândeşte critic şi monitorizează şi respectă teorii, doctrine şi reglementări canonice, evitând erori doctrinare şi acceptă păreri noi în limitele dogmatice şi canonice.

7.Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu principalele direcţii de gândire din contextul cultural şi ştiinţific actual; cunoaşterea mutaţiilor semnificative din paradigma ştiinţei contemporane şi a implicaţiilor epistemologice ale acestora şi formarea şi cultivarea unei conştiinţe a dialogului care să articuleze o relaţie adecvată între teologie şi ştiinţă.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoaşterea principalelor resorturi ideologice care au distorsionat relaţia dintre raţiune şi credinţă si familiarizarea cu principalele direcţii de gândire din contextul cultural şi ştiinţific actual.

8.Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Apologetica ortodoxă-mărturie eclesială a Adevărului întrupat	Lecţii frontale şi discuţii	2
Apologetica ortodoxă în raport cu datele recente din aria ştiinţelor vieţii –evolutionismul	Lecţii frontale şi discuţii	2
Apologetica ortodoxă în raport cu datele recente din aria ştiinţelor vieţii –bioetica	Lecţii frontale şi discuţii	2
Provocări culturale şi sociale contemporane. O perspectivă a Apologeticii ortodoxe – pluralism, toleranţă şi relativism	Lecţii frontale şi discuţii	2
Provocări culturale şi sociale contemporane. O perspectivă a Apologeticii ortodoxe – hedonismul şi consumismul	Lecţii frontale şi discuţii	2
Provocări ale sistemului tehnologic actual. O perspectivă a Apologeticii ortodoxe - televizualul şi virtualul	Lecţii frontale şi discuţii	2
Apologetica ortodoxă în raport cu datele recente din aria ştiinţelor Universului -	Lecţii frontale şi discuţii	2
Bibliografie		

1. Adrian Lemeni-coordonator, Pr. Răzvan Ionescu, Diac. Sorin Mihalache, Cristinel Ioja *Apologetica ortodoxă*, vol. I, Ed. Basilica, 2013
2. Adrian Lemeni-coordonator, Diac. Sorin Mihalache, Pr. Răzvan Ionescu, Pr. Cristinel Ioja, *Apologetica ortodoxă*, vol. II, Ed. Basilica, Bucureşti, 2014
3. Petru Rezuş, *Curs de teologie fundamentală*, Caransebeş, 1942.
4. I. G. Savin, *Apologetica*, vol. I, II, Ed. Anastasia, Bucureşti.
5. Norman Geisler, *Apologetică creştină*, Bucureşti, 1992.
6. Jean Borella, *Criza simbolismului religios*, Ed. Institutului European, Iaşi, 1995.
7. Ilarion Felea, *Religia culturii*, Ed. Episcopiei Ortodoxe, Arad, 1994.
8. John Haught, *Ştiinţă şi religie. De la conflict la dialog.*, Ed. Eonul dogmatic, Bucureşti, 2002.
9. Ioan Bute, *Are evoluționismu dovezi științifice,* Editura Corgal Press, Bacău. 2014
10. Ioan Bute, *Știința și credință- mărturii ale savanților,* Corgal Press, Bacău. 2014.
11. Adrian Lemeni, Pr. Răzvan Ionescu, *Teologie ortodoxă şi ştiinţă*, EIMBOR, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
12. Adrian Lemeni, *Sensul eshatologic al creaţiei*, Ed. ASAB, Ediţia a II-a, Bucureşti, 2007.
13. Pr. Răzvan Ionescu, Adrian Lemeni*Dicţionar de teologie ortodoxă şi ştiinţă*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2009.
14. Coordonator Adrian Lemeni, *Repere patristice în dialogul dintre teologie şi ştiinţă*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2009
15. Adrian Lemeni, *Aspecte apologetice contemporane*, Ed. ASAB, Bucureşti, 2010.
16. Magda Stavinschi, *Perspective româneşti asupra ştiinţei şi teologiei*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
17. Ian Barbour, *Când ştiinţa întâlneşte religia*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti, 2006.
18. Prof. Dr. Gheorghe Sandu (Ieromonah Grigorie), *Evoluţia spre Creator*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2003.
19. Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, *Apologetica raţional-duhovnicească a Ortodoxiei*, Ed. Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2009.
20. Jean Danielou, *Biserica primară*, Ed. Herald, Bucureşti, 2008.
21. *Scrierile Părinţilor Apostolici*, EIMBOR, Bucureşti, 1995.
22. *Apologeţii de limbă greacă*, PSB, vol. 2

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Principiile teoriei darwiniste	Comunicarea si dialogul	
Evoluționismul și implicațiile sale în contextul actual	Comunicarea si dialogul	
Sistemul ideologic al consumismului contemporan	Comunicarea si dialogul	
Pluralism, toleranță și relativism în societatea postmodernă contemporană	Comunicarea si dialogul	
Implicaţiile mediului televizual şi virtual în contextul sistemului tehnologic actual	Comunicarea si dialogul	
Cosmologia ştiinţifică actuală-interfaţăîn relaţia dintre teologie şi ştiinţă	Comunicarea si dialogul	
Discuţii pe marginea lucrărilor de seminar	Dialogul	

9.Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Teologia fundamentala ofera viitorilor preoti capacitaea de a putea intelege mai bine cultura vremii si in consecinta de a avea o activitate pastorala mai rodnica.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen scris și oral	65%
	Participare activă	Observare sistematică	5%

10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoştinţelor şi deprinderilor în elaborarea şi prezentarea proiectului	Proiect	25%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiţii: ➢ obţine minim 50% din punctajul total cumulat; ➢ defineşte conceptele de bază ale disciplinei şi explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; ➢ manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; ➢ dă dovadă de responsabilitate şi autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. conf. univ. dr. Sorin Bute

Titularul de aplicaţii
As. univ. dr. Cosmin Cîrstea

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultăţii
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIŞTE
FACULTATEA TEOLOGIE ORTODOXĂ ŞI ŞTIINŢELE EDUCAŢIEI
DEPARTAMENTUL TEOLOGIE

FIŞA DISCIPLINEI
CATEHETICĂ ORTODOXĂ
Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgovişte
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Teologie Ortodoxă şi Ştiinţele Educaţiei
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Catehetică Ortodoxă			
2.2 Titularul activităţilor de curs				pr. lect. dr. Savelovici Anton			
2.3 Titularul activităţilor de seminar				pr. lect. dr. Savelovici Anton			
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					17
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi					-
3.7 Total ore studiu individual					47
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- obligatorii: disciplinele teologice care dau conţinutul propovăduirii - opţionale: metodica predării religiei
4.2 de competenţe	Sintetizarea

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	Conversaţie euristică, prelegere, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri
5.2 de desfăşurare a seminarului/laboratorului	Conversaţie euristică, prelegere, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri

6. Rezultatele învăţării

6.1 Cunoştinţe: Studentul/absolventul descrie și clasifică ceremoniile, riturile și ritualurile creștine (generale sau specifice unor grupuri), în evoluția lor istorică și în situația actuală.
6.2 Aptitudini: Studentul/absolventul oficiază acte de ritual și utilizează textele sacramentale în timpul ceremoniilor, cum ar fi Dumnezeiasca Liturghie, botezul, hirotoniile, funeraliile, confirmarea și alte ceremonii religioase.
6.3 Responsabilitate și autonomie: Studentul/absolventul (sub condiția hirotonirii / ordinării / numirii / alegerii într-o funcție ecleziastică etc.) ia decizii privind oportunitatea și tipul de rituri și ritualuri necesare a fi aplicate în contexte specifice și în funcție de realitățile și nevoile individuale și comunitare.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea unor deprinderi temeinice necesare unui bun catehet
7.2 Obiectivele specifice	Însuşirea cunoştinţelor catehetice Stăpânirea actului de catehizare Formarea personalităţii catehetului Aplicarea ştiinţifică a metodelor şi formelor de catehizare

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
VIII. Învăţământulu catehetic in B.O.R. 1. Izvoarele catehetice ale Ortodoxiei românești 2. Monumente ale învățământului catehetic românesc: catehisme, manuale, tratate de pedagogie 3. Învățământul catehetic românesc astăzi. Relevanța lui în plan european	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
IX. Factorii esenţiali ai educaţiei religioase 1. Familia, Şcoala, Biserica- relevanța lor în pastorala catehumenală. Cateheză și parennting. 2. Cultură și inculturație. Elementele noii evanghelizări. Cateheza în epoca noilor structuri de comunicare- new media, internet etc.	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
X. Materia învăţământului catehetic 1. Izvoarele Catehezei. Conținuturi și mijloacele de transmitere ale catehezei; Rețele catehetice mediatice. Agenții catehumenale. 2. Tipuri de cateheza: biblică, istorică, liturgică, dogmatică, baptismală, matrimonială. 3. Modele catehetice în Ortodoxie: cateheza duhovnicească (de la Teodor Studitul, Simeon Noul Teolog până la Sofronie Saharov şi Emilianos Simonopetritul ş.a) şi cateheza hagiografică (cum prezentăm catehetic vieţile sfinţilor).	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
XI. Principii şi metode didactice în cateheză 1. Principii clasice în metodica și didactica învățământului catehetic 2. Metode moderne de catehizare: comunicarea intra-parohială; principii de pastorală- catehumenală; cateheza în situații de criză. Paternitatea spirituală și mentoratul educațional.	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
XII. Alcătuirea catehezelor 1. Momente logico-psihologice in desfășurarea catehezei 2. Schițe de cateheze. Unitate în diversitate comunicațională. 3. Modele și exerciții catehetice.	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore
XIII. Mijloace practice de catehizare în Biserică 1. Dialogul săptămânal. Relevanța în rezolvarea situațiilor de criză pastorală. 2. Biblioteca. Nucleul catehizării copiilor. 3. Şcoala Duminicală și experiența catehetică din Diaspora ortodoxiei românești 4. Mijloace complementare. Alcătuirea grupului de studiu biblic și construcția planului catehetic parohial. 5. Modelul Proiectelor „Hristos Împărtăşit Copiilor"; „Alege Școala"; „Calea Mântuirii"- pedagogie pastorală cu relevanță catehetică.	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore

6. Mijloace audio-video. Revista parohială. Miniagenția de presă. 7. Desenul, jocul, teatrul creștin şi muzica în cateheză. 8. Sportul și importanța sa în educarea creștină a comunității de tineri		
XIV. Catehetica specială- direcții şi priorități 1. Catehizarea copiilor cu dizabilități 2. Cateheza intergenerațională 3. Contribuția catehezei la recuperarea persoanelor cu dependențe (alcool, drog, medicamente) 4. Catehizarea adulților. Parohie şi medii pastorale speciale (penitenciare, spitale, azile)	Conversaţie euristică, expunere (Power Point), prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	2 ore

Bibliografie

1. Epistola către Diognet, în vol. Scrierile Părinţilor apostolici, colecţia PSB, 1, Bucureşti, EIMBOR, 1979, p. 340
2. Lumina Sfintelor Scripturi. Antologie tematică din opera Sfântului Ioan Gură de Aur, vol. I și II, Ed. Trinitas, Iași, 2007
3. Părinții Bisericii Învățătorii noștri. Despre Dumnezeul Cel Veșnic, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, 628 pg.
4. Sfântul Grigorie de Nazianz, Opere Dogmatice, Editura Herald, Bucureşti, trad. Pr.Dr. Gheorghe Tilea, 2002,
5. Sfântul Grigorie de Nazianz, Cele cinci Cuvântări teologice, trad. Păr. D. Stăniloae, Anastasia, 1993
6. Sfîntul Ioan Casian, Scrieri alese- Aşezămintele mînăstireşti şi convorbirile duhovniceşti, Bucureşti, 1990, 905 pg. coll. Părinţi şi Scriitori Bisericeşti (PSB), nr.57
7. Sfântul Ioan de Kronstadt, Spicul viu – gânduri despre calea mântuitoare, Bucureşti, Editura Sophia, 2002
8. Cuviosul Paisie Aghioritul, Epistole - cale către cer, Ed. Chilia „Bunei Vestiri", Schitul Lacu, Sf. Munte Athos,
9. Sfântul Vasile cel Mare, Scrieri I, Studiu introductiv, traducere, note si indici de Pr. Prof. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti – 1986
10. Coll. Izvoarele Ortodoxiei
11. Coll. Părinți și Scriitori Bisericești
12. Pr. Prof. Dumitru Călugăr, Catehetică, manual pentru institutele teologice
13. Pr. Prof. Nicolae Petrescu, Catehetică, manual pentru seminariile teologice
14. ***, Învăţătura de credinţă ortodoxă, (catehism)
15. Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Introducerea în Catehetica Ortodoxă, Ed. Sofia, Bucureşti, 2004

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observaţii
Aspecte privind desfăşurarea activităţii în cadrul seminarului.	seminar administrativ	
Studenţii vor întocmi planuri de cateheze şi vor prezenta cateheze, care vor fi dezbătute la orele de seminar:		
1. Sfintele Taine	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	6 ore
2. Simbolul credinței	Conversaţie euristică, prelegerea intensificată, explicaţia, anamneza textelor patristice comparate + alte metode interactive, analiză, discuții, întrebări și răspunsuri	8 ore

Bibliografie

1. Epistola către Diognet, în vol. Scrierile Părinţilor apostolici, colecţia PSB, 1, Bucureşti, EIMBOR, 1979, p. 340
2. Lumina Sfintelor Scripturi. Antologie tematică din opera Sfântului Ioan Gură de Aur, vol. I și II, Ed. Trinitas, Iași, 2007
3. Părinții Bisericii Învățătorii noștri. Despre Dumnezeul Cel Veșnic, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, 628 pg.
4. Sfântul Grigorie de Nazianz, Opere Dogmatice, Editura Herald, Bucureşti, trad. Pr.Dr. Gheorghe Tilea, 2002,
5. Sfântul Grigorie de Nazianz, Cele cinci Cuvântări teologice, trad. Păr. D. Stăniloae, Anastasia, 1993
6. Sfîntul Ioan Casian, Scrieri alese- Aşezămintele mînăstireşti şi convorbirile duhovniceşti, Bucureşti, 1990, 905 pg. coll. Părinţi şi Scriitori Bisericeşti (PSB), nr.57
7. Sfântul Ioan de Kronstadt, Spicul viu – gânduri despre calea mântuitoare, Bucureşti, Editura Sophia, 2002
8. Cuviosul Paisie Aghioritul, Epistole - cale către cer, Ed. Chilia „Bunei Vestiri", Schitul Lacu, Sf. Munte Athos,
9. Sfântul Vasile cel Mare, Scrieri I, Studiu introductiv, traducere, note si indici de Pr. Prof. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti – 1986
10. Coll. Izvoarele Ortodoxiei
11. Coll. Părinți și Scriitori Bisericești
12. Pr. Prof. Dumitru Călugăr, Catehetică, manual pentru institutele teologice
13. Pr. Prof. Nicolae Petrescu, Catehetică, manual pentru seminariile teologice
14. ***, Învăţătura de credinţă ortodoxă, (catehism)
15. Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Introducerea în Catehetica Ortodoxă, Ed. Sofia, Bucureşti, 2004
16. Sfântul Chiril al Ierusalimului, Cateheze, IBMBOR, București, trad. D. Fecioru

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conţinuturile disciplinei se reformează continuu, prin progresul cunoaşterii, dar având grijă să se rămână în Duhul și învățătura Bisericii Ortodoxe. De asemenea activitatea profesorului este centrată pe student, pe competențe și calitatea studiilor, vizând mereu un demers formativ, duhovnicesc. În acest sens, studentul trebuie pregătit pentru a deveni un bun catehet în rândul păstoriților săi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare a limbajului de specialitate; completitudinea și corectitudinea cunoștințelor; capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Examen oral	70%
	Participare activă	Observare sistematică	5%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de aplicare a cunoștințelor și deprinderilor în elaborarea și prezentarea proiectului	Proiect	20%
	Participare activă, capacitatea de lucru în echipă/ lucru individual	Observare sistematică	5%
10.6 Standard minim de performanţă:			
Pentru promovarea disciplinei, studentul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: - obține minim 50% din punctajul total cumulat; - definește conceptele de bază ale disciplinei și explică, la nivel, elementar, elementele de specificitate ale acestora; - manifestă atitudini specifice disciplinei, la nivel minimal, în realizarea proiectului; - dă dovadă de responsabilitate și autonomie în realizarea lucrărilor de seminar.			

Data completării
25.09.2026

Titularul de curs
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Titularul de aplicații
Pr. Lect. univ. dr. Anton Savelovici

Data avizării în departament
28.09.2026

Director de departament
Pr. Conf. univ. dr. Cosmin Santi

Data avizării în Consiliul Facultății
29.09.2026

Decan
Pr. Prof. univ. dr. Florea Ștefan